

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Altes Testament, 2. Teil - Cod. Aug. perg. 89

[S.l.], Datierung unklar

Jesus Sirach (Ecclesiasticus); prologus; capitula

[urn:nbn:de:bsz:31-67620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67620)

res bonam escam In omnibus est
dne magnificasti populum tuum et
honorasti. Et non desperasti in omni
tempore et in omni loco adhiens eis.

Explicit liber sapientie qui dicitur
salomonis habet uerum mmm. i. de.

Incipit prologus libri hiesu filii

Multos nobis et *(Hierich.)*
magistros. plegem et pphas
aliosque qui secum sunt illos. sapien-
tia demonstrata. in quibus oportet
laudare israel. doctrine et sapientie
causa quia non solum ipsos loquen-
tes necesse est pios. sed etiam ex-
tos posse. et dicentes. et scribentes.
doctissimos fieri. diuus meus hie-
sus postquam se amplius dedit ad-
hgentiam lectionis legis et pphas
et aliorum librorum qui nobis appare-
nt. nris traditi sunt. uolui et ipse scri-
bere aliquid horum dum tractat quod
adhortationem et sapientiam pro-
uenit ut desiderantes. discerent.
et illos pertra facti. magis magis
que adtendant animo. et confirmen-
tur ad legitimam uitam. Hoxor-
natque uos uenire cum beniuolentia.
et adtentione studio lectione face-
re. et ueniam habere in illis. in quibus
uidebimus sequentes imagine
sapientie. et deficere in uerborum co-
positione. Nam deficiunt uerba
hebraica. quando translata fue-
runt ad alteram linguam. Non
solum autem hebre. sed et ipsa lex et
iphe. cetera tunc librorum non parua
habent differentiam. quando i-
ter se dicunt. Nam moximus et

tricesimo anno temporibus: ptolemei
euergitis regis. postquam ueni
megiptriu. et cum multum tempore
ibi fetissem inueni libros relic-
tos. non parue neque contemnende
doctrine. Itaque bonum est et necessari-
um putauit et ipse aliqua addere
diligentia et labore interpretandi
istum librum. et multa uigilia ar-
tuli doctrinam in spatio temporis.
ad illa que ad finem ducunt. li-
brum dare et illis. qui uolunt ani-
mum intendere. quemadmodum
oportet instituire mores. qui
secundum legem domini proposuerint ui-
tam agere. *Explicit prologus hie-
su filii hierich. Incipiunt capitula li-*

- .i. *bra ecclesiastica. Omnis sapientia a deo dicitur.*
- .ii. *Disciplina sapientie tunc reuelata est.*
- .iii. *De honore parentum. vvvvvv*
- .iiii. *De elemosina et pauperibus. vvv*
- .v. *De pupillis et uiduas. mmmvv*
- .vi. *De studio sapientie. vvvvvvv*
- .vii. *In tempore pside ac iustitias tandum.*
- .viii. *De non confidendo in diuitiis.*
- .ix. *De conuersatione. vvvvvvvvv*
- .x. *De amici gratia. mmmmmmm*
- .xi. *De doctrina sapientie. vvvvvvv*
- .xii. *De non faciendis malis. mmmv*
- .xiii. *De mendacio uitando. vvvvvvv*
- .xiv. *De seruo bono. mmmmmmm*
- .xv. *De filio impio. vvvvvvvvv*
- .xvi. *De parentibus. vvvvvvvvvvv*
- .xvii. *De timore dei et honore sacerdotum.*
- .xviii. *De defunctis. mmmmmmm*
- .xix. *De non litigando. vvvvvvvvv*
- .xx. *De uitandis malis. mmmmm*
- .xxi. *De mulieribus. vvvvvvvvvvv*

.xxii.
 .xxiii.
 .xxiiii.
 .xxv.
 .xxvi.
 .xxvii.
 .xxviii.
 .xxix.
 .xxx.
 .xxxi.
 .xxxii.
 .xxxiii.
 .xxxiiii.
 .xxxv.
 .xxxvi.
 .xxxvii.
 .xxxviii.
 .xxxix.
 .xl.
 .xli.
 .xlii.
 .xliii.
 .xliv.
 .xlv.
 .xlvi.
 .xlvii.
 .xlviii.
 .xlix.
 .l.
 .li.
 .lii.
 .liii.
 .liiii.
 .lv.
 .lvi.
 .lvii.
 .lviii.
 .lix.

De delinquenti amicum antiquam.
 De conuiciis iustis.
 De iudiciis.
 De auaritia.
 De superbia.
 De elemosina.
 De amicitia.
 De societate diuitem superborum.
 De bene faciendo quia mors non tardat.
 De filiis impiis.
 De conuersione.
 De continentie anime.
 Verba parabolarum.
 De amicitia.
 De doctrina oris.
 Sapientie laus.
 De nequitia mulieris.
 De muliere bona.
 De remissione peccati.
 De malo lingue.
 De fenore.
 De donato in proximo.
 De misericordia.
 De frugalitate et honestate.
 De hospitalitate uite.
 De disciplina filiorum.
 De bono limitatis.
 De continentia.
 De ebrietate.
 De rectoribus.
 Cum consilio omnia facienda.
 De disciplina seruorum.
 De somnis.
 De timoribus deum.
 De oblatione iniqua.
 De disciplina custodienda legis.
 De peccato ad deum.
 Cum singulis que tractanda sunt.

De sustulita et uersuta locutione. .lx.
 De medico. .lxii.
 De orando deo in tempore infirmitatis. .lxiii.
 De exequiis. .lxiiii.
 De singulis artificibus. .lxv.
 De sapiente. .lxvi.
 Vita hominis substantiam. .lxvii.
 De indigentia misera. .lxviii.
 De memoria et iudicio mortis. .lxix.
 Ab omnibus uitis declinandum. .lxx.
 Laus creaturam. .lxxi.
 Laudemus uiros gloriosos. .lxxii.
 Abraham pater. .lxxiii.
 Et in isaac eodem fecit modo. .lxxiiii.
 Et testamentum confirmauit. .lxxv.
 Dilectus ad deum et hominibus. .lxxvi.
 Excelsum fecit aaron. .lxxvii.
 Finces filius eleazar. .lxxviii.
 Fortis in bello iesuauue. .lxxix.
 Dilectus ad deum suo samihel. .lxxx.
 Post hoc surrexerunt nathan propheta. .lxxxi.
 Sic deus ad filios israel cum leonibus lustrat. .lxxxii.
 Salomon inuauit in diebus patris. .lxxxiii.
 Et nuntium perdit in roborem. .lxxxiiii.
 Et heroboam filium nabath. .lxxxv.
 Et surrexit helias. .lxxxvi.
 Et iheliseo completus est spiritus eius. .lxxxvii.
 Oratio iesu filii sirach. .lxxxviii.
 Incipit liber ecclesiasticus. .lxxxix.

Sapientia
 ad deum deo est et cum
 illo fuit semper et
 est ante eum.
 Harenam maris
 et pluuie guttas et dies scilicet quis
 dinumerant. Altitudinem ce-
 li et latitudinem terre et profundum
 abyssi quis mensus est. Sapientia

Si pcedentem omnia. quis uel
gaut. Prior omni creatura e sapia
z intellectus prudentie abeio.
Fons sapientie uerbu di iextel
sis. z ingressus illius manda
ta etna. Radix sapientie cui re
uelata e. z altitudo illius quis
agnouit. **D**isciplinam sapientie
cui reuelata e. z manifestata.
z multiplicatorem ingressus illi
quis intellexit. **V**nus e altissi
mus creator omnipotens. rex
potens z metuendus nimis.
sedens sup thronum illi. z do
minans ds. Ipse creauit illam
spu sco. z uidit z dimunerat
z mensus e. Et effudit illam
sup omnia opa sua. sup omnem
carnem scdm datum suu. z p
buit illam diligentib; se. **T**imor
dñi delectabit cor. z dabit leti
tiam z gaudium in longitudi
ne dieru. **T**imentu dñi bene e
in extremis. z in die defunc
tionis sue benedicetur. **D**ilec
tio di honorabilis sapientia. **Q**
bus aut apparuerit manu dili
gunt eam in uisione. z magni
tione magnalium suoz. **I**ntu
sapientie timor dñi. z cu fide
lib; in uilua concreatus e. z cu
electis feminis creditur. z cu
fidelib; z iustis agnoscitur. **T**
mor dñi scientie religiositas.
religiositas custodiet z iustifi
cabit cor. **J**ocunditate atque gau
diu dabit. timentu dñi bene e.
z in dieb; confirmatois illi bene

Timor dñi gla z glatio. z le
ticia z corona exultationis

dicetur. **P**lenitudo sapientie
timere dñi. Et plenitudo affe
tib; illi. **O**mnem donu illius.
impleunt agenerationib; z
receptacula thesauris illius.
Corona sapientie timor dñi.
replens pacē z salutis fruc
tu. Et uidit z dimunerat
eam. **U**traq; aut sunt dona di.
Scientiam z intellectu pau
dencia sapientia compatietur.
z gla tenentiu se exaltat. **R**a
dix sapientie e timere dñi. **T**
mi em illi longe in thesau
ris illi sapientie intellectus.
z scientie religiositas. **E**xer
tio aut peccatorib; sapientia.
Timor di expellit peccatum.
Nam qui sine timore e. no
potest iustificari. **J**racundia e
animositas illi. subuersio
e illi. **U**sq; intempus sustine
bit patiens. z postea reddito
iocunditatis. **S**onus sensus
usq; intempus abscondet u
ba illi. Et labia multoz cur
rabunt sensu illi. **I**n thesauris
sapientie significatio discipli
ne. **E**xeratio aut peccatoru cas
tutadi. **F**ili concupiscens sa
pientia conserva iusticia. z ds
pibit illam tibi. **S**apientia e
z disciplina timor dñi. Et qd
bene placitum e illi fides et
mansuetudo. z adimpleunt
thesauros illi. **N**on sis incredi
bilis timori dñi. z ne attesse
ris ad illum dispartit corde. ne

fueris hyperita in conspectu ho-
 minum. et non scandalizetis labus
 tuus. attende nullis ne forte cadi-
 et adducas anime tue in honori-
 tione. et reueler de abscondita
 tua. et in medio synagoge chida-
 re. Quo accessisti magne addim-
 et cor tuum plenum est dolo et falla-
 cia. Fili accedens ad seruitutem
 ista iniusticia et timore. et para
 animam tua ad temptationem.
 et deprime cor tuum. et sustine de-
 ctina aurem tua. et excipe uer-
 ba intellectus. Et ne festines in
 tempore obductionis. sustine su-
 stentationes di. Coniungere
 de et sustine. ut crescat in uul-
 simo uita tua. Omne quod tibi
 applicatum fuerit accipe et in do-
 lore tuo sustine. Et in humili-
 tate tua habe penitentiam. quod
 magne probatur aurum et ar-
 gentum. homines uero recepti-
 biles in camino humilationis.
 et crede de et recuperant re. et di-
 rige uiam tua et spera in illum.
 Serua timore illius. et in illo
 ueteresce. Metuentes dm su-
 stinere misericordiam eius. et non flectatis
 ab illo ne cadatis. Qui timetis
 dm credite illi. et non euacuabuntur
 merces uestrae. Qui timetis dm spe-
 rare in illum. et in oblectatione
 ueniet uobis misericordia. Qui timetis
 dm diligite illum. et illuminabunt
 corda uestra. Respice filij
 nationes hominum. et scitote. quod
 sperant in domino et confusus est. Sma

sit in mandatis eius et derelictus
 est. Et quis inuocauit illum et
 derelictus illum. Qui pius et mi-
 sericors est deus. et reuincit in tempore
 tribulationis peccata. et peccator
 est omnibus exquirentibus se in ueri-
 tate. Ve duplici corde et labus
 sceleris. et manibus male facien-
 tibus. et peccatori riam ingredien-
 ti duabus uis. Ve dissolutis cor-
 de qui non credunt deo. ideo non
 preterunt ab eo. Ve his qui per-
 derunt sustententia. qui de reli-
 querunt uias rectas. et diuer-
 terunt in uias prauas. Et quod
 facietis cum inspicere ceperit
 deus. Qui timent dm non erunt
 incredibiles uerbo illius. et qui
 diligunt illum conseruabunt
 uiam illius. Qui timent dm
 inquirent que bene placita sunt
 illi. et qui diligunt eum replebuntur
 lege ipsius. Qui timent deo
 parabunt corda sua. et in conspectu
 illi sacrificabunt animas suas.
 Qui timent dm custodiant
 mandata illi. et penitentiam
 habebunt usque ad inspectionem
 illi. Dicentes si penitentiam non
 egerimus in domino in manus
 di. et non in manus hominum. Sed in
 eum magnitudine illi. sic et
 misericordia ipsius cum ipso. Filij sapien-
 tie ecclesie uisitorum. et natio illorum
 obedientia et dilectio. Iudicium
 patris audite filij dilecti. et sic fa-
 cte ut salui sitis. deus enim hono-
 rat patrem in filius. et iudicium

Eccliasitic

matris exquiritur i filios. Qui dili-
 git dñm exorabit peccatis. et conue-
 bit se ab illis. et in oratione dierum
 exaudietur. Et sic qui thaurizat
 ma. et qui honorificat matrem suam.
Qui honorat **de honore patrum**
 patrem iocundabitur in filiis. et in
 die orationis sue exaudiet. Qui ho-
 norat patrem suum vita uiuet longio-
 re. et qui obaudet patri refrigera-
 bit matrem. Et qui timet dñm ho-
 norat parentes. et quasi dominus
 seruet his qui se genuerunt.
 In omni ope et sermone. et omni pane
 na. honora patrem tuum ut sup ueniat
 tibi bñdictio ado. et bñdictio illius
 inuouissimo inueniet. Bñdictio pa-
 tris firmat domos filiorum. maledic-
 tio aut matris eradicat fundamen-
 ta. Ne gloriaris in communiã patris
 tui. non e enim tibi gloria sed confusio.
 Gloria enim hominis ex honore patris
 sui. et de deus filius pater sine hono-
 re. Et si suscipe senectia patris tui.
 ne conturbes eum in uita illius. Et si
 defecerit sensu ueniam da. et si sper-
 nas eum in uita uirtute. Elemosina e
 patris tui non erit in obliuione. nam
 peccatis matris restituitur tibi bo-
 num. et in iustitiam edificabit tibi. In die
 tribulationis commemorabit tu.
 sicut in inferno glacies soluentur tua
 peccata. Quam male fame e qui
 relinquet patrem. et e maledictio
 ado qui exasperat matrem. Fili
 opa tua in mansuetudine pfecte. et
 sup homin glam diligeris. Quan-
 to magnus es humiliare i omnibus.

et coram de inuenies gratiam. Quonia
 magna premia di solius. et ab humili-
 bus honorat. Altiora te ne quesieris.
 et fortiora te ne scrutatus fueris. Sed
 que precepit tibi deus illa cogita semper.
 et in pluribus opibus ei ne fueris curio-
 sus. Non e enim tibi necessarium ea
 que abscondita sunt uidere oculis
 tuis. Insup uacuis rebus noli scrutari
 multipliciter. et in pluribus opibus ei
 non eris curiosus. Plurima enim super
 sensum hominum ostensa sunt tibi.
 multos enim supplantauit suspitio eorum.
 Et in uanitate detinuit sensus illo-
 rum. Cor durum male habuit inuouitio.
 et quam amat periculum in illo peribit.
 Cor ingrediens duas uias non habebit
 successus. et prauum cordis in illis
 scandalizabit. Cor nequam grauabi-
 tur in dolentibus. et peccator aditiet ad
 perambulandum. Sinagoge superborum non e
 sanctas. frater enim peccatorum eradica-
 bitur in illis. et non intelligit. Cor sa-
 piens intelligitur in sapientia. et au-
 ris bona audiet cum omni reuerentia
 sapientiam. Sapientis cor et intel-
 ligibile abstinebit se a peccatis. et in opibus
 iusticie successus habebit. Ignem
 ardentem extinguit aqua. et elemo-
 sina resistit peccatis. Et deus respicit
 eos qui reddet gratiam. meminit in po-
 sterum. Et in tempore casus tui inue-
 nies firmanentum. **De elemosina et .iii.**

Fili elemosinam pauperis ne pauperibus
 fructos. et oculos tuos ne transfuerit
 a paupere. animam esuriemem ne desper-
 ris. Et non exasperes pauperem in opia.
 Cor in opibus ne afflixeris. et non peritias

datum angustanti. *Q*uoniam cum
tribulatione ne abicias. *N*on auertas
facie tua ab egeo. *A*binope non auferi
oculos tuos pro uiam. *N*on relinquis
reuerentibus tibi retro maledicere. *M*aledi
cimus enim tibi in amaritudine exaudie
tur deprecatio illius. *E*xaudiet autem eum
qui fecit illum. *C*ongregationi pauperum
affabilem te facito. *P*rohibito humili
lia caput annam tuam. *M*agnato hu
milia caput tuum. *D*eterna pauperi
sine tristitia aurem tuam. *R*edde
debitum tuum. *R*esponde pacifica in
mansuetudine. *L*iberi enim qui in iu
am patitur de manu superbi. *N*on acci
de feris in anima tua. *D*etima *et* *indus*

6

6

6

Iudicando esto misericors pupi
lis ut pater. *et* *puero* *matri* *illorum*
Et *eris* *uel* *ut* *filius* *altissimi* *obau*
diens *et* *miserabit* *tui* *magis* *quam*
mater. *De studio sapientie. C. CXXV*

Non tardas conuerti ad dominum. *et* *ne*
differas *dedie* *iudic*. *S*ubito enim uent
ura illius. *et* *intempe* *uindicta* *disperdet*
te. *N*on ardeas esse indutus in iudic
iustis. *n*ichil enim poterunt tibi in
die obductionis. *et* *uindicta*. *N*on ue
riles te iornes uentum. *et* *uitas* *in* *ioi*
nia. *S*it enim peccator. *probat* *dupli*
ci *lingua*. *E*sto firmus in uia di. *et* *in*
uerrate *scilicet* *tui*. *et* *scientia*. *et*
prosequatur *uerbum* *pacis* *et* *iusticie*.
*E*sto mansuetus ad audiendum uer
bum di ut intelligas. *et* *cum* *sapientia* *fers*
responsum *uerum*. *S*ic tibi intellet
responde proimo. *si* *aut* *lit* *na* *ma*
nus *tua* *sup* *os* *tui*. *ne* *capiaris* *in* *bo*
idisciplinato *et* *confundaris*. *H*onor

et *glia* *in* *sermone* *sentati*. *l*ingua
uero *imprudens* *subuersio* *et* *uip*.
*N*on appelleris susurratio. *et* *lingua*
tua *capiaris* *et* *confundaris*. *S*icut
fiurem *enim* *et* *confusio* *et* *peniten*
ta. *et* *denuntatio* *peissima* *superbi* *lin*
guem. *S*usurratori autem odium
inimicitia *et* *contumelia*. *I*ustificati
pusillu *et* *magnu* *similit*. *N*on fie
ri *pancto* *inimicus* *proimo*. *im*
periu *enim* *et* *contumelia* *malus*
hereditabit. *E*t *omnis* *peccator* *in*
idus *et* *bilinguis*. *N*on te extollas
in *rogatione* *anime* *tue* *uelut* *tan*
rus. *ne* *forte* *elidatur* *uirtus* *tua*
prostrata. *et* *folia* *tua* *comedet* *et*
fructus *tuos* *perdet*. *et* *relinquetis*
ut *lignu* *aridum* *in* *heremo*. *dia*
enim *nequa* *disperdet* *qui* *se* *habet*. *E*t
ingaudium *inimici* *dat* *illu*. *et*
deducet *in* *sortem* *impro*. *De studio*

Sapientia filius suus una in spem
suscipere exquites se. *et* *probat* *in*
uistice. *et* *qui* *illa* *diligit* *una*. *et* *q*
uigilauerint *ad* *illam* *completem*
inletna *placatore* *ei*. *Q*ui *remue*
riunt *illam* *unam* *hereditabunt*
et *quo* *introbibit* *benedict* *de*. *Q*ui
seruiunt *ei* *obsequentes* *erit* *scio*.
et *eos* *qui* *diligunt* *illa* *diligit* *de*
dispos *quia* *audit* *illam* *iudicat* *aut*
gemet *et* *qui* *intuebit* *illa* *pro*
nebit *confidens*. *S*i *crediderit*
ei *hereditabit* *illa*. *et* *erit* *in* *confir*
matione *creature* *illo*. *qm* *in* *rep*
ratione *ambulabat* *cum* *eo* *et* *ip*
ehgit *eu*. *S*imozet *et* *metu* *et* *pro*
bat *o*
nem *inducet* *sup* *et* *truitabunt*

Capit

dilig

aut

Ecclesiasticus

illū in tribulatione doctrine sue
 donec temptet illū in cogitationibus
 illius et credat anime illi. et firma-
 bunt illū et iter ducet directum
 ad illū et letificabunt eū. et demuda-
 bunt absconsa sua illi. et thesaurizat
 sup illū scientiam et intellectum iu-
 sticie. Si autē oberrauerit derelin-
 quunt eū et tradet eū in manū in-
 mici sui. **Fili** conserva tempus et
 de uita amalo. **S**anima tua nō con-
 fundaris dice uerū. ē enim confusio
 adruens pccm. ad est confusio ad-
 ducens glām et grām. **N**e accipias
 faciē aduersus faciē tuā nec aduer-
 sus animā tuā mendaciū. **N**ō reuera-
 ris. **p**rimū tuū causū suū nec retine-
 as uerbū in tempore salutis. nō abscō-
 das sapientiā tuā in detore ei. **I**nfig-
 na enim agnoscitur sapientia et sen-
 sus et scientia et doctrina in uerbis
 ueritatis et firmitati iopib; iu-
 sticie. **N**on contra dicas uerbo ue-
 ritatis in hominē. et de mendatio in
 eruditionis tue confundere. **N**on
 confundaris confiteri pccā tuā. et
 ne subicias te hominē pccō. **N**oli re-
 sistere contra faciē potētis nec cor-
 ruis contra iram fluminū pūstina
 agonizare. **p**amina tuā. et usq; ad
 mortē certa pūsticia et dō expung-
 nabit. **p**re inimicus tuus. **N**oli cita-
 tus ē in lingua tua et iūstie et re-
 missus iopib; tuus. **N**oli ēē sic leo
 in domo tua euerrens domesticū tuū
 et obprimens subiectus tibi. **N**ō sit
 paretta manū tuā ad accipiendū. et ad
 tandam collecta. **S**ciens ē uir tā. **regre**

In nouissimū lib. 4

Noli adpondere ad possessiones iniquas
 et ne dixeris ē in sufficiens uita. **N**ihil
 enim pderit in tempore uindictę et obduca-
 tionis. **N**e sequaris infortitudine tua
 concupiscentia cordis tui et ne dixeris
 quomodo potui aut quis me subiciet
 pccā meā. **D**s enim uindictans uindica-
 bit. **N**e dixeris in corde tuo pccā et quid
 accidit in triste. **A**ntissimus enim paties
 redditos. **d**e pccātu pccōz noli ēē sine
 metu nec adicias pccm sup pccm et
 ne dicas in seratio di magna ē in in-
 tudini pccōz meoz miserib;. **q**uā
 enim et uia ab illo cito pccat et ipccōre
 respicit uia. **D**e amicitia gratia. **C**etero ali

Verbum dulce multiplicat amicos.
 et mitigat inimicos. **E**t lingua eu-
 charis in bono homine abundauit.
Multi pafici sunt tibi. et consiliari
 tibi sit unus de mille. **S**i possides q
 amicum in temptatione posside eū.
 et nō facile credas illi. **E**t eū amicus
 scdm tempus suū. et nō pmanebit in
 die tribulationis. **E**t ē amicus qui
 egreditur ad inimicitiam. **E**t est
 amicus. qui odium et rancin. et co-
 uicia denudauit. **E**t autē amicus
 socius mens. et nō pmanebit in die
 necessitatis. **A**micus si pmanerit
 fixus erit tibi quasi coequales. et
 in domesticis tuis fiducialit agit.
Si humiliauerit se contra te. et afa-
 cie tua absconderit se. in amicum ha-
 bebis amicitiam bonam. **A**micus
 tuus separare. et ab inimicis tuis.
 adrende. **A**micus fidelis pretio
 fortis. qui autē inuenit illum inue-
 nit thesaurum. **A**micus fidelis nulla

viii.

x.

ē comparatio. z n̄ ē digna pondera
 tio auri z argenti contra bonitatem
 fidei illius. Amicus fidelis medicam̄
 tum uite. z immortalitatis. Et qui
 metuunt dñm inueniant illum.
 Qui timet dñm. equie habebit amicitia
 am bonam. quā scdm̄ illū erit amicitia
 Fili auueniunt **doctrina sapie** illi
 tua excipe doctrinam. z usq; ad tñs
 iuuenes sapientiam. Quasi is qui auit
 z seminat accede ad illam. z sustine
 bonos fructus illius. In ope em̄ ip̄i
 eriguum laborabis. z cito edes dege
 nerationib; illi. Quam aspera ē in
 unum sapientia indoctis hominib;
 z n̄ p̄manebit illa ex tōz. Quasi la
 pidis uirtus plamo erit i illis. z nō
 demorabuntur p̄tere illam. Sapientia
 em̄ doctrine scdm̄ nom̄ ē ei. z n̄ m̄
 tis ē manifesta. Quib; aut̄ agnita ē
 p̄manet usq; ad conspectū dñi. Audi
 fili z accipe consiliū i intellectus. z
 ne abicias consiliū meū. In te pede
 tuū incompedes illi. z utroques illi
 tuū collum. Subice humerū tuū. z
 porta illam. z ne accidieris uinculis
 ei. In om̄i animo tuo accede ad illam.
 z i om̄i uirtute tua serua uas ei. In
 uestiga illam. z manifestabit tibi.
 z conueniens factus ne dereliqueris
 eam. In nouissimis em̄ inuenies
 requiem meā. z conuertitur tibi
 in oblectationē. Et erunt tibi com
 pedes in p̄tentionē fortitudinis. z
 basis uirtutis. z torques illi in sto
 la gl̄e. Detoz em̄ uite ē in illa. z un
 cula illi alligat salutaris. Stolam
 gl̄e indues eam. z coronam gratula

tionis sup̄ ponis tibi. Fili si adren
 deris michi discas eam. z si accōmo
 daueris animā tuā sapiens eris. Et
 si inclinaueris aurem tuā excipies
 doctrinam. z si dilexeris audire. sa
 piens eris. In multitudine p̄sbitero
 rū prudentiū sta. z sapientie illoz
 extor de coniungere. ut om̄ez uar
 rationē di possis audire. Et p̄uerba
 laudis n̄ effugiant a te. Et si uideris
 sensatum euigila ad illum. z gra
 dus ostiorū illi ex terat pes tuus.
 Cognatum habe. in p̄ceptis dñi. z i
 mandatis illi maxime ad fidem
 esto. z ipse dabit cor tibi. Et contu
 piscetia sapientie dabitur tibi. **De n̄ facienda**
Noli facere mala. z n̄ te ad p̄hendē.
 Discer de ab iniquo. z deficient ma
 la abste. Noli seminare mala in sul
 cis iusticie. z n̄ metis ea in sepiu
 lum. Noli querere ab homine dūca
 rum. neq; arge cathedram hono
 ris. Noli te iustifices ante dñm. quā
 agnitor cordis uie ē. Et penes regē
 noli uelle uideri sapiens. Noli que
 rere fieri iudex. ualeas uirtutem
 i rumpere iniquitatis. ne forte ex
 timestas a facie potentis. z ponas
 scandalum in agilitate tua. Noli per
 tes i multitudine ciuitatis. nec te
 inuicias i p̄lim. Neq; alliges dupli
 cia peccata. nec em̄ i iūmo eris inui
 nis. Noli cē pusillanimus i anima
 tua. Exorate z facere elemosinam
 n̄ despicias. ne dicas i multitudine
 munerū eoz respiciet d̄s. Et offerē
 tem dō me altissimo suscipiet mu
 nera mea. Noli irideas hominem
 meoz.

xi

xi

De n̄ facienda

multis

De n̄ facienda meoz

Ecclesiasticus

xiii. In amaritudine anime. e. eum qui humiliat & exaltat cunctum inspecto
De mendacio intando. **Cxxv.**

Noli amare mendacium aduersus fratrem tuum neque ianicum simile facias. Noli uelle mentiri omne mendacium. ad fiduciam enim illi non est bona. Noli uerbosus esse in multitudine presbiterorum. & non ueres uerbum in tua oratione. Non oderis laboriosa opera. & rusticationem ab altissimo creatam. Non te reputes in multitudine in disciplinatosum. **Memento** uere quoniam non tardauit. humilia ualde spiritum tuum. quoniam uindicta carnis impugnis & uermis. Noli peruricare inamicum per uia differenti. neque fratrem carissimum auro spreueris. Noli discedere a uiuere sentate & bona. quia sortitus es in morte dei. **Si** enim uere uerandie illi super aurum. **De seruo bono.**

Non ledas seruum operante in ueritate. neque mercenarium dantem animam suam. Seruus sentatus sit tibi dilectus quasi anima tua. non defraudes illum libertate. non que iopem de relinquo illi. **Per** tota tibi sunt attende illis. & si sunt utilia perseueret apud te. **Fili** tibi sunt **De filiis** **Cxxv.** **Crudi** illos. & curua illos. aperuina illos. **Fide** tibi sunt serua corpus illas. & non ostendas hilarem faciem tuam ad illas. **Grade** filiam & grande opus feceris. & homini sentato da illam. **Mulier** si est tibi secundum animam tuam non pericias illam. **Et** odibili non credas te in toto corde. **De parentibus**

xvi. **H**onora patrem tuum & genitum

matris tue ne obliuiscaris. **Memento** quoniam nisi per illos non fuisses. & retribue illis quomodo & illi tibi. **De timore dei & honore sacerdotum.** **Cxxv.** **xvii.**

Antea anima tua time deum. & sacerdotes illi sacrificia. **In** omni uirtute tua dilige eum qui te fecit. & ministros eius non relinquo. **Honora** deum ex tota anima tua. & honorifica sacerdote & purga te cum brachis. **Da** illi partem huius mandatum est tibi primitiarum purgationis. & de negligentia purga te cum patris. **Datum** brachiorum tuorum & sacrificium sacrificatiois offeris in uia scorum. **Et** unguis porrige manum tuam. ut perficiatur purgatio tua & benedictio tua. **Si** uita datus in conspectu omnis uiuentes. **De defunctis.** **Cxxv.** **xviii.**

Et mortuo non prohibeas gratiam. **Non** de sis plorantibus in rogatione. & cum lugentibus ambula. **Non** te pigret uisitare infirmum. ex his enim in dilectione firmaueris. **In** omnibus operibus tuis memorare nouissima tua. & ierum non peccabis. **De non timore**

Non luges cum homine **gando.** **Cxxv.** **xix.** **potente.** ne forte incidas in manu illius. **Non** contendas cum uero locuplete. ne forte contra consistat litem tibi. **Multos** perdidit aurum atque argentum. & usque cor regum extendit & conuerit. **Non** luges cum homine linguato. & non strues in igne illius. **Ne** conuincas hominem in docto. ne male de pergame tua loqr. **Ne** despicias hominem reuertentem se a peccato. neque iuperes ei. **Memento** quoniam omnis sumus in correptione.

mutres

Ne spernas hominē in sua seueritate
 et eū ex tēpore senescerit. Noli de mortuo
 inuito tuo gaudere. sciens quā mo-
 riemur. et in gaudium nolumus uenire.
 Ne despicias narrationē p̄sbiteroꝝ
 sapientiuꝝ. et in uerbis illoꝝ conuersa-
 re. ab ipsis eū discas doctrinā intel-
 tus. et seruire magnis sine quere-
 la. Nō te p̄tereat narratio seniorū.
 et ipse eū didicerit a patribꝫ suis.
 Quō ab ipsis discas intellectū. et in
 tēpore necessitatis dabis responsū.
 Non incendas carbones peccatoꝝ ar-
 guens eos. et ne intenderis flamma
 ignis peccatoꝝ illoꝝ. *De uitandis malis.*

Ne contra facie stes contumelio-
 si. ne sedeat quasi insidiator
 ori tuo. Noli fenerare hominū for-
 noxi re. quod si feneraueris tamq̄
 perditū habe. Non spondas sup̄
 uirtutē tuā. quod si sponderis
 quasi restituentis cogita. Non iudi-
 ces contra iudicem. quā scdm̄ qd̄
 dignum ē iudicat. Cum audace
 n̄ eas in uia. ne forte grauet mala
 sua uite. Ipse eū scdm̄ uoluntatē
 suā uadit. et simul cū stulticia illi
 p̄bis. Cum uanando n̄ facias rix-
 am. Cum audace n̄ eas in desertū.
 quā quasi nichil ē ante illū sanguis.
 et n̄ ē adiutorū elidet te. Tu ne
 fatuus ne consiliū habeas. n̄ eū po-
 tuerunt diligere nisi que ipsis pla-
 cent. Coram extraneo nefarias cō-
 siliū. ne scis eū quod pariat. Nō
 omni hominū cor tuū manifestes.
 ne forte inferat tibi grā. et conuicte-
 tur tibi. *De mulieribus.*

Non zeles mulierem sanis
 tui. ne ostendat sup̄ te mali-
 tiam doctrine nequam. Non des
 mulieri potestate anime tue. ne
 ingrediamur uirtute tua. et con-
 fundaris. Ne respicias mulierē
 multiuolam. ne forte incidat in
 laqueos illi. Et n̄ saltatrice ne ad-
 siduus sis. ne audias illam ne for-
 te peas in effigie illi. Virgine
 ne conspicias. ne forte scandali-
 zeris indecore illi. Non des for-
 nicariis animā tuā. ne p̄das te
 et hereditatē tuā. Noli circūspice
 in uicis ciuitatis. nec obseruaue-
 ris in plateis illi. Auerte faciem
 tuā a muliere corrupta. et n̄ circū-
 spicias mulierē alienam. P̄pter
 speciem mulieris multi perierit.
 et ex hoc concupiscentia quasi
 ignis exardescit. Omnis mulier
 que ē fornicaria. quasi stercus in
 uia conculcabitur. Specie mulie-
 ris aliene multi ammirant. repro-
 bi facti s̄. conloquium eū illius
 quasi ignis exardescit. Et in mulie-
 re aliena ne sedas omnino. ne
 accumbas cū ea sup̄ cubitū. Et n̄
 alter teris cū ea in iunco. ne forte
 declinet corū tuū in illam. et in
 sanguine tuo laberis in p̄ditione. *xxxv.*
Nō derelinquendum amicum antiquū.

Non derelinquas amicum anti-
 quum. nouus eū n̄ erit sum-
 lus illi. Vinū nouū amicus nouus.
 ueterisat et cū suauitate bibes
 illud. Non zeles gl̄iam et opes
 peccatoꝝ. n̄ eū scis que futura

Ecclesiasticus

fit subuersio. Non placeat tibi
iniuria iustorum: sciens quoniam usque
ad inferos non placebit impius.
Longe abesto ab homine potesta-
te habente occidendi: non suspi-
cueris timorem mortis. Et si ac-
cesseris ad illum noli aliquid con-
mittere: ne forte auferat uitam
tua. Communionem mortis fa-
to: quoniam in medium laqueorum ingredie-
ris: et super dolentium armaambu-
labis. Secundum iram tuam caue te
a proximo tuo: et cum sapientibus

et prudentibus tracta. *De communi in*

Uiri iusti sunt tibi conuiuie. *Tris.*
Et in timore dei sit gladius tibi.
Et in sensu sit tibi cognitatus dei: et
omnis narratio tua in preceptis altis-
simi. In manu autem operum
laudabitur: et in preceptis populi in sa-
pientia sermonis sermonis sui.
In sensu uero senum uerbum: ter-
ribilis est in ciuitate sua homo lin-
guosus: et temerarius in uerbo suo

odibilis erit. *De iudiciis. C. C. C.*

Iudex sapiens iudicabit populum suum:
et principatus sensum stabilis erit.
Secundum iudicem populi sic et ministri
ei: et quales rector es ciuitatis: ta-
les inhabitantes. Rex insipiens
perdet populum suum: et ciuitates inha-
bitabunt in sensum prudentium.
In manu dei potestas terre: et exetra-
bilis omnis iniquitas gentium: et in-
lem rectorem in tempore suscitauit
super illam. In manu dei potestas ho-
minum: et super faciem scribe imponet
honorem suum. Omnis iniurie proximi

nememineris: et nichil agas in opibus
iniurie. Odibilis coram deo et hominibus
superbia: et exetribilis omnis iniquitas
gentium. Regnum in gemitu agente trans-
fertur: propter iniusticias et iniurias et con-
tumelias et diuersos dolos. *De auaritia. C. C. C. V.*

Auaro autem nichil est scelestius. Quid
superbit terra et cinis. Nichil est ini-
quius quam amare pecuniam. Hic
enim et animam suam uenalem habet: quoniam
in terra sua perit in terra sua. Omnis
potentatus breuis uita. Linguorum pro-
lixior grauat medicum. Breue languo-
rem perdit medicus: sic et rex hodie
est: et cras morietur. Cum enim morietur
homo: hereditabit serpentes et bestia
et uermes. *De superbia. C. C. C. VI.*

Initium
superbie hominis: postulare ad deum: quod
habeo qui fecit illum recessit cor eius.
Quoniam in initium peccati omnis superbia:
qui tenuerit illam adimplebitur
maledictio: et subuertit eos in finem.
Propterea ex honorauit dominus conuen-
tus malorum: et destruxit eos usque in
finem. Sedes ducum superborum destru-
xit deus: et sedere fecit inopes populi.
Radices gentium superborum: are fecit
dominus: et plantauit humiles ex ipsius
gentibus. Terras gentium euerit deus:
et perdidit eas usque ad fundamenta.
Are fecit ex ipsis: et dissipauit illos
usque ad fundamentum: et cessare fecit
memoria eorum a terra. Perdidit deus me-
moria superborum: et reliquid memo-
ria humilium sensu. Non est creata ho-
minibus: superbia neque recundia natio-
ni mulierum. Semen hominum hora
honorabit hoc quod timet dominum.

C. C. C. V.

C. C. C. VI.

Semen aut hoc exhorabit homi
 ni quod preterit mandata dñi. In me
 dio fratrum illoz: rector in honore. Et
 qui timent dñm erunt in oculis ei. Et
 diuinitum honoratoz: et paupum timor
 di e n̄ dispicere homine iustum paup
 et n̄ magnificare uirum peccatoze diuine.
Magnus e iudex: et potens e in hono
re: et n̄ e maior illo qui timet dñm. Ser
 uo sentato liberi seruiunt: et uir pru
 dens et disciplinatus n̄ murmurabit
 correptus. et inscius n̄ honorabitur.
Nolite extollere ifaciendo ope tuo:
 et noli cunctari itempe angustie. **Me**
lioz e qui opatur: et abundat i opib;
 qua qui glatur: et eget pane. **Fili in**
 mansuetudine serua animā tuā: et
 da illi honore scdm meritū suū. **Pe**
 tante inuina suā quis iustificabit.
Et quis honorabit ex honorantem
animā suā: paup glatur p disciplina
 et timore suū: et homo e qui hono
 ficatur p̄ substantiā suā. **Qui gla**
 tur i paupertate quanto magis i sub
 stantia. **Et qui glatur i substantia**
 paupertate ueretur. **Sapientia humi**
 liati exaltabit caput illi: et i medio
 magnatoz consedere illū faciat.
Nō laudes uirū i specie sua: neq;
 spernas homine inusu suo. **Bre**
uis i uolantib; e apis: et i tuium dul
coris habet fructus illi. Inuestitu
 negligens unquā: nec in die hono
 ris tui extollaris. **Dñm mirabilia**
opa altissimi solius: et gloria et ab
scōsa et inuisa opa illi. Multi ty
 ranni sederunt in throno: et i suspi
 cabilis portauit dyadema. **Multi**

potentes pressi sunt ualde: et glori
 traditi sunt i manus alteroz. **Prui**
quā interrogas ne utiuperes quemq;
 et tū interrogaueris corripe iustre. **Prui**
usquā audias ne respondeas uerbū
 et in medio semoz: ne adicias loqui.
Sere ea que te n̄ molestat ne ceteris:
 et in iudicio peccantiū ne consistas.
Fili ne in multis sint actus tui: et si
diues fueris n̄ eris in multis adueto.
Si enī seruitus fueris n̄ adprehendis:
 et n̄ effugies si p̄curreris. **Esto homo**
laborans et festinans et dolens impi
 et tanto magis n̄ abundat. **Esto ho**
mo martidus egens recuperatione:
 plus deficiens in uite et abundans e
 paupertate. **Et oculus si respexit illū**
in bono: et erexit illū ab humilitate
iphis: et ex **altauit caput eius.**
Et mirum e **nullo multo: et ho**
norauerit dñm. **Bona et mala una**
 et mors: et paupertas: et honestas: ad
 sunt. **Datio di p̄manet iustis: et p**
fectus illi successus habebunt ier
mū. **Est qui locupletatur parte age**
do: et her pars mercedis illi. **In eo q**
dicit inueni requiem in: et inuit
manducabo de bonis meis solus: et
nescit quod tempus preterat: et re
linquet omnia alio. **Sta in testam**
to tuo et in illo conloquere: et i ope
mandatoz tuoz ueteresce. **Ne mā**
seris i opib; peccatoz: et confide aut
in dō et mane in loto tuo. **Facile e**
e in oculis di te subito honestari p̄u
pem. **S̄ndictio di i mercede iusti**
festinat: et in honore ueloci pressus
illi fructificat. **Ne dicas quod e in**

opus. et que erunt in ex hoc bona.
 Ne dicas sufficiens sum. et quod exhi
 pessimabor. In die bonorum ne in mem
 sis malorum. et in die malorum ne in me
 mor sis bonorum. Quo facile est coras
 do in die obitus retribuere unum
 quod secundum vias suas. Multa hore ob
 litione facta luxurie magnis. et in
 fine hominis demudatio operum illi.
 Ante mortem ne laudes hominem quod
 quam. quoniam in filius suis agnoscitur
 ut. Non omne hominem inducas
 in domum tuam. multe enim insidie sunt
 dolosi. Sic enim eructant precordia
 ferantur. sic per dux inducitur in cauea.
 Et ut caprea in laqueum sic et cor
 superborum. et sic per speculum videns casum
 proximi sui. Sona enim in mala conuer
 tens insidiator. et in electis imponit
 macula. Abscintilla una augetur
 ignis. et ab uno doloso auget san
 guis. Homo vero peccator sanguin
 in insidiatur. adrendere te. apeshfe
 ro fabricat enim mala. ne forte in
 ducit super te sublationem in pe
 nui. Admitte ad te alie nigenam
 et subuertet te in turbore. et alie
 nabite atque prius. *De elemosyna.*
Si benefeceris. scito tui feceris.
 et erit gratia in bonis tuis mul
 ta. Bene fac iusto et in uenies re
 tributione magna. Et si non ab ipso
 terre adde. Non est ei bene qui ad si
 dius est in malis. et elemosina non
 danti. Quoniam et altissimus odio habet
 peccatores. et misertus est peniten
 tib. Da misericordiam. et non suscipias
 peccatores. et impius et peccatoribus

reddet iudicium custodiens eos in die
 iudicium. Da bono et non reperiis pec
 catores. Bene fac humili. et non dederis
 impio. Prohibe panes illi dare ne impiis
 potantur te sit. Jam duplicia mala in
 uenies in omnibus bonis. Quoniam et altissimus
 odio habet peccatores. et impius reddet
 iudicium. *De amicis. CXXXV. CXXXVI.*

Non abscondi agnoscitur in bonis
 amicus. et non absconditur in malis
 inimicus. In bonis uiri inimici illius.
 in tristitia et malicia illi amicus agni
 tus est. Non credas inimico tuo in ter
 minis. Sic enim cramentum erugnat
 malitia illi. et si humiliat uadat cur
 uis. abice animum tuum et custodi te ab
 illo. Non statuas illum penes te. nec
 sedeat ad dexteram tuam. ne conuersus
 stet in loco tuo. ne forte conuersus
 in locum tuum inquirat cathedram
 tuam. Et in nouissimo agnoscas uerba
 mea. et in sermionibus meis stimule
 ris. Quis miseret incantatori a ser
 pente percusso. et omnibus qui adpianit
 bestias. et qui comitat cum uro iniquo
 et obuolutus est in peccatis eius. Una ho
 ra rectum permanebit. si autem declinaue
 ris non subportabit. In labiis suis idul
 cat inimicus. et in corde suo insidia
 tur ut subuertat te in foueam. In
 oculis suis lacrimatur inimicus.
 et si inuenit tempus non satiabitur
 sanguine. Si intur rerum tibi mala.
 inuenies eum illic priorem. In oculis su
 is lacrimatur inimicus. et quasi adia
 nuas suffodit plantas tuas. Caput
 suum monebit. et plaudebit manibus.
 et multa susurrans commutabit uultum

CXXXVII.

XXXVII.

xxx.

suum. **De societate diuitum superborum.**

Qui tetigerit picem inquinabit ab illa. et qui communicauerit superbo in dnet superbi. pondus super se tollit qui honestiori se communicat. et dimoz te neso eius fueris. Quid communicabit cactabis adollam. quando enim se conliserunt con fringentur. Omnes inulte egi et fremet. paup aut lesus tacebit. Si largitus fueris adimnet te. et si n habueris derelinquet te. Si habes commuet tecu. euacuabit te. et ipse n dolebit super te. Si necessarius illi fueris subplantabit te. et subridens spem dabit narens tibi bona et dicit. Quid opus e tibi. Et confundet te in tribus suis donec te exmanat bis et ter. et in nouissimo derideat te. Postea uidens derelinquet te. et caput suu mouebit ad te. humiliare do et exietta manus ei. ad tende ne seductus in stulticia humiliaris. Noli ee humilis in sapientia tua. ne humiliatus in stulticiam seductus. Aduocat a potentiore discede. ex hoc enim magis te aduocabit. Ne improbi sis ne impingaris. i. offendaris. et ne longe absis ne eas in obliuione. Ne retineas ex equo loqui cu illo. et ne credas multis uerbis illi. Ex multa enim loquela temptabit te. et sub ridens interrogabit te. De absconditis tuis imittis animo illi. et conseruabit uerba tua. et n parcer de malitia et de uinculis. Cane tibi et diligenter adrende auditu tuo. qm cu subuersione tua ambulat. diuidens uerba illa quasi in sompnis uide. et uigilabis omni uita tua. Dilige dnm et inuoca cu in salute tua. Omne animal diliget simile sibi. sic et omnis homo parum sibi. Omnis ca

ro ad simile sibi coniungitur. et ois homo simili suo sociabit. Si communi cabit lupus agno aliquando. sic peccator uult. Que communicatio sco homini ad canem. aut que pars bona diuiti ad pauperem. Venatio leonis onager inheremo. sic paucua sunt diuitum paupes. Et sic ab hominatio e superbo humilitas. sic ex eximo diuiti paup. Omnes comomus confirmatur ab amicis. humiles aut cu ceciderit expellitur. et motis. Quia deceto multi tetigeratores. locutus e superbi. et iustificauerit illu. Humilis de reptus e et in sup arguitur. locutus e senfate. et n e amus ei locutus. Omnes locut e. et omis tauerunt. et uerbu illi usq. admibes pducent. Paup locut e. et dicent quis e hit. Et si offenderit subuertunt illu. Bona e substantia cui n e peccatu in consciencia. Et nequissima paupitas in ore impi. Cor hominis inmutat facie illi. siue in bona. siue in mala. Vestigiu cordis boni. et facie boni. difficile inuenies. et cu labore. Scitur qui n e lapsus uerbo ex ore suo. et n e stimulat in tristitia delecta. Felix qui n habuit animi sui tristitiam. n ex tido abspe sua. Viro cupido et renati sine ratione e substantia. Et homini lundo. adquirat aurum. Qui aceruat ex animo suo inulte alius congregat. et in bonis illi alius luxuriabit. Qui sibi neq. e cui alii bonus erit. Et n iocundabit in bonis suis. Qui sibi in uider nichil e illo nequius. et her reddito

Et malitiae illi. Si bene fecerit igno-
rante et non uolens facit. et in nouissi-
mo manifestat malitiam suam. Hic
est oculus luudi. et auertens faciem. et
despicit animam suam. Inlaniabilis o-
culus cupidus in parte iniquitatis.
Non satiabitur donec consumat. are-
faciens animam suam. Oculus malus
ad mala. et non satiabitur pane. et in-
dignus erit super mensam suam. *Definitio*

xxx.

Fili si habes bene fac retum et do-
dignas oblatio *quia mors non tardat.*
ues offer. Memor esto quoniam mors non
tardat. et testamentum infero. et quia
demonstratum est tibi. Testamentum enim
huius mundi morte morietur. dicit
mortem bene fac amico tuo. et secundum
iures tuas exporrigens da pauperi.
Non defrauderis adie bona. et parti-
cula boni domini non te pretereat. Non
aliis relinquens dolores et labores
tuos. In diuisione fortis da et accipe.
et iustitia animam tuam ante obitum
tuum. Opere iustitiam quoniam non est apud in-
feros inuenire cibum. Omnis caro fit
fenu uere rescit. et sic solum fructificatio
in arbore uindi. alia gerit generantur
et alia dicuntur. sic generatio carnis
et sanguinis. alia finitur et alia nasci-
tur. Omne opus corruptibile in fine
definet. et qui illud operatur ibit cum
ipso. Et omne opus electum iustificabi-
t. et qui operatur illud honorabitur in illo.
Senus uir qui in sapientia morabitur.
et qui iniusticia sua meditabitur. et in sen-
su cognabit circumspectionem dei. Qui ex-
cognat uias illi in uero corde. et in ab-
sconditis illi intelligens. vadens post

illum quasi uestigatorem. et in uis illius
consistens. Qui respicit per fenestras eius
in manus illius audiens. Qui requiescit
iuxta domum illi. et in partem illi figens
pallium. Statuet casulam suam ad manus
illi. et requiescant in casula eius bona per-
cium. Statuet filios suos sub regimine
illi. et subramis illi morabitur. Staget
sub regimine illi a feruore. et in gloria eius
requiescat. Qui timet dominum faciet illud.
et qui continens est iusticie adprehendet
illam. Et obuiabit illi quasi mater ho-
norificata. et quasi mulier a uirginitate
suscipiet illum. Cibabit illum pane
uite et intellectu. et aqua sapientie sa-
pientie salutaris potabit illum. Et firma-
bit in illo et non fletur. et cominebit
illum. et non confundetur. et in exultabit il-
lum apud pauperes suos. Et in medio
ecclesie aperiet os illi. Adimplebit illum
spiritu sapientie et intellectu. et stola glorie
uestiet illum. In iudicatum et exultationem
reuerentur super illum. et nomine eter-
no hereditabit illum. Homines stulti non
adprehendent illam. et homines sensati
obuiabunt illi. Homines stulti non uide-
bunt illam. longe enim abest a sapientia
et dolo. Viri mendaces non erunt illi in me-
mores. et uiri ueraces inueniunt in illa.
et successum habebunt usque ad inper-
tionem dei. et hoc est speciosa laus in ore pecca-
toris. quoniam ad deum perfecta est sapientia. Sapien-
tie enim dei astabit laus. et more fidei ab-
undabit. et dominator dabit eam illi. Non
dixeris per dominum abest. que odit enim nece-
teris. Non dicitur. ille me implauit.
Non enim necessarij sunt illi homines im-
pii. Omne excrementum erroris odit

do. et non erit amabile inimicis; illum.
 de ab initio constituit hominem. et reli-
 quid illum in manu consilii sui. adiecit
 mandata. et precepta sua. Et si nolueris
 mandata conseruare conseruabunt
 te. et in perpetuum fide placita facere. dicit
 sicut tibi aqua et ignem. ad quod uolue-
 ris porrigere manu tua. ante hominem
 uita et mors bonum et malum. quod pla-
 cuerit ei dabitur illi. Quia multa sa-
 pientia dei et fortis impotentia. vides
 omnia sine intermissione. oculi domini
 adiuuantes eum. Et ipse agnoscit om-
 ne opam hominis. nemini manda-
 uit impie agere. et nemini dedit ma-
 nium peccandi. Non enim concupiscit
 multitudinem filiorum infidelium. et num-
Ne iocam *de filiis impiis.* **Co**l huius
 deris infiliis impiis si in simplici-
 centur. non obliteris super ipsos si non est
 timor dei cum illis. Non credas uite illo-
 rum. et ne respexeris in labores illo-
 rum. Melior est enim unus timens deum quam
 mille filii impij. Et utile mori sine
 filiis quam relinquere filios impios.
 Ab uno sensato inhabitabit patria.
 et a tribus impiis deseretur. Multa
 alia uidit oculus meus. et fortiora hor-
 audiuit auris mea. In synagoga per-
 cantium exardescit ignis. et iugente in-
 credibili exardescit ira. Non exoraue-
 runt peccatis suis. antiqui gigantes.
 qui destruxerunt confidentes sine u-
 tute. et non peperit pegrinatum illo-
 rum. et exercitatus est illos. per superbia uerbi
 illo-
 rum. Non misertus est illis gentem. to-
 tam perdens. et extollentem se in suis
 peccatis. Et sic sexcenta milia pedi-

tum qui congregati sunt in duritia cordis
 sui. et si unus fuisset ceruicatus murum
 si fuisset in unum. Quia enim et uia est cum
 illo. potens exortatione et effundens uer-
 sedm manum suam. Sic correptione illius
 hominem sedm opa sua iudicat. Non
 effugiet in rapina peccator. et non tarda-
 bit sufferentia manum facientis. Omnis
 mania faciet locum unicuique sedm me-
 ritum opum suorum. et sedm intellectum
 pegrinationis illius. Non dicas ad deum abscon-
 dar. et exsummo quis mei memorabi-
 tur. In ipso magno non agnoscatur. Que est
 enim anima mea intam inmensa crea-
 tura. Etce celum. et celi celorum. abyssus
 et uniuersa terra. que meis sunt. in consp-
 tu illi commouebunt. Montes simul
 et colles. et fundamenta terre. et cum conspex-
 rit illa deus. tremore commouebuntur. et in
 omnibus his. insensatum est cor. Et omne
 cor intelligit ab illo. et uas illi quis
 intelligit. In preella quam nec oculus ui-
 dit hominis. nam plurima opa illi
 sunt in absconditis. Sed opa iustitie eius
 enuntiabit aut quis sustinebit. Non
 ge enim est testamentum aquibusdam. et in-
 gatio hominum in consummatione est. Qui
 minorat corde cogitat insana. et uir
 imprudens et errans cogitat stulta.
 Audi me fili. et discite disciplinam
 sensus. et iuerbis meis adrende in
 corde tuo. et dicam in equitate disci-
 plina. et scribabor enarrare sapientiam.
 Et iuerbis meis adrende in corde tuo.
 et dico in equitate spiritus. et ueritas. quas
 posuit deus iopa sua ab initio. et abisti-
 tutioe ipsorum. distinxit partes illo-
 rum. et in uita ipsorum iugentibus suis. ornauit

2003

meritum opa illoꝝ. **E**t esurie
runt nec laborauerunt. **N**on desinuerunt
ab opib; suis. **V**nius quisq; iuxta
mū sibi n̄ angustianē r̄it usq; iēni.
Non sū incredibilis uerbo illi. Post h̄
d̄s n̄tra respexit. **I**mpleuit illam
bonis suis. **A**nima om̄is uitalis de
nuntiauit ante faciē ip̄i. **Q**uā nerū
reuerſio ip̄oꝝ. **D**s d̄tra creauit ho
minē. **S**cdm̄ magnē suā fecit il
lum. **E**t iterum conuertit illū in
ipsā. **S**cdm̄ se uestiuit illū uirtute.
numerū dieꝝ. **E**t tempus dedit illi.
Et dedit illi potestātē eoz que sūt s̄
t̄ra. **P**osuit timorē illi s̄p̄ om̄es
carne. **E**t dominat̄ bestiaz. **E**t uolant
liū. **E**t reuocauit ex ip̄o adiutoriuū simile
ip̄i. **C**onsiliū. **E**t linguam. **E**t oculos
Et aures. **E**t cor dedit illis extogitan
di. **E**t disciplina ītellectus repleuit
illos. **E**t reuocauit illis sciētia sp̄ritus.
sensu impleuit cor illoꝝ. **E**t bona
Et mala ostendit illis. **P**osuit oculū
ip̄oꝝ s̄p̄ corda ip̄oꝝ. **O**ndere illis
magnalia opoꝝ suoꝝ. **E**t nom̄ sc̄ifi
cationis conlaudeuit. **E**t glari īm̄ta
bilib; illi. **E**t magnalia enarrare opa
ei. **A**ddidit illis disciplinā. **E**t legem
uite. **H**ereditauerunt illos. **S**estamentū
enū constituit cū illis. **E**t iusticia
Et iudicia sua ostendit illis. **E**t mag
nalia honoris ei uidit oculus illoꝝ.
Et honorē uocis audierūt aures il
loꝝ. **E**t dixit illis. **A**dorendū ab om̄i
iniquo. **E**t mandauit illis uniuersq;
de pximo suo. **V**it illoꝝ corā ip̄o
sūt semp̄. **N**ō sūt absconſe ab oculis
ip̄i. **M**una quaq; gente ip̄o sūt ret

rozem. **E**t pars dīi facta ē manife
ta. **E**t om̄ia opa illoꝝ uel ut sol ī con
spectu dīi. **E**t oculi ei sine intermissio
ne inspicientes in ius eoz. **N**ō sūt ab
sconſa testamenta p̄iūq̄itate eoz.
Et om̄is iniquitates eoz ī conspectu
dīi. **E**t elemosina uiri quasi signaculū
cū ip̄o. **E**t grām hominis quasi pu
pillā conseruabit. **E**t postea resur
get. **E**t retribuet illis retributōes
uniuersq; incipit illoꝝ. **E**t conuer
tet in interiores partes t̄re. **P**eruen
tib; aut dedit uiam iusticie. **E**t con
firmauit deficientes sustinere. **E**t de
stinat illis sortem ueritatis. **D**e

Conuertere ad d̄m̄. **E**t conuersione. **D**e
relinque peccata tua. **P**recare
ante faciē dīi. **E**t minime offendit uia
referi te ad d̄m̄. **E**t auertere ad in̄
ab iusticia tua. **E**t nimis odio cre
ationē. **E**t cognosces iusticias. **E**t iu
dicia dīi. **E**t sta in sorte positōis. **E**t ora
tionis altissimi dīi. **E**t ī partes uade
scl̄i scl̄i. **E**t ī uinis. **E**t d̄m̄tib; confessio
nē d̄o. **N**ō demoreris in loco impioꝝ.
ante mortē confitere. **A** mortuo q̄
nichil perit. **C**onfiteberis uiuens.
Viuus. **E**t sanus confiteberis. **E**t lauda
bis d̄m̄. **E**t glaueris in miseratōib;
illi. **Q**uam magna m̄ia dīi. **E**t p̄p̄tia
no illi conuerrentib; ad se. **N**ec enī
om̄ia possit eē in homine. **Q**uā n̄ ē i
mortalis fili hominis. **E**t in uanitate
malicie placuerit. **Q**uid lucidius so
le. **E**t hic deficiet. **I**llic quid nequius
extogitauit caro. **E**t sanguis. **E**t hoc
arguitur. **V**irtutē altitudinis celi ip̄e
conspicit. **E**t om̄is homines t̄ra. **E**t c

XXXII

ms. Qui uiuit meritiū. creauit omnia
 simul. Is solus iustificabit. et manet in
 uictus rex meriti. Quis sufficit enarra
 re opa illi. Quis enim uestigauit magna
 lia ei. Vnde aut magnitudinis eius
 enuntiauit. Et quis adiuuet enarra
 rare misericordiam eius. Non est numerare neque
 adicere. nec est inuenire magna lia di.
 Cū consummauerit homo tunc incipiet.
 et tū queuerit opabitur. Quid homo
 et que grā illi. Aut quid bonū aut quā
 nequam illi. Numerus dicitur hō homi
 nū multū centū annū. quasi gutte aq̄
 amare deputat ē. Et sic calculus hāre
 ne sit exigui anni indie em. p̄ hoc
 patiens ē dō nullis. et effudit sup̄ eos
 misericordiam suā. Vidit p̄sūptionē cordis
 illoz quō mala ē. et cognouit subuer
 sionē illoz quō nequā ē. Ado adimple
 uit p̄sūptionē suā nullis. et ostendit
 illis misericordiam equitatis. misericordia homi
 nis circa proximum suū. misericordia autē di sup̄
 omnes carne. Qui misericordiam habet et doctē.
 erudit quasi pastor gregem suū. Misere
 ritur ex triplici doctrina misericordiam.
 et qui festinant iudicium eius. Et ille imbo
 ms n̄ des quereflam. Et omni dato n̄ des
 tristitiam uerbi mali. Nonne ardore
 refrigerant ros. sic et uerbu meliū
 quam datum. Nonne ecce uerbu sup̄
 datum bonū. Et utraq; cū homine
 iustificato. Stultus acriter inpera
 uit. et datus indisciplinam tunc fati
 oculos. Ante iudiciū para iusticiam
 tibi. et ante quam loquaris discre. ad
 languorem adhibe medicinu. et ante
 iudiciū interroga te ipm. et i consp
 tu di uenies p̄sūptionē. Et ante

languore humilia te. et in tempore
 infirmitatis ostende conuersationē
 tuam. Non impediaris orare semp̄.
 et n̄ ueteris usq; ad mortē iustifica
 ri. quā merces di manet meritiū.
 ante orationē para animā tuā. et
 uoli te quasi homo qui temptat di.
 Memento ire indie consummationis.
 et tempus retributionis in memē
 to paupertatis indie abundantie. et
 necessitate paupertatis indie diuitia
 rum. Amane usq; ad uesp̄um mu
 tabit tempus. et hec omnia citata i
 oculis di. Homo sapiens i omibus
 metuit. et indie dilector; ad ten
 det ab inertiā. Omnis altitudo agno
 uit sapientia. et inueniunt eam da
 ba confessionē. Sensati i uerbis
 et ipi sapienter egerunt. et intelle
 xerunt ueritatē et iusticiā. et im
 ploauerunt puerbia et iudicia. **De**

icōiūlo
ne factō

Post concupiscē **tormenta aie.** **xxxvii**
 ptas tuas ne eas. et auoluptatē
 tua auertere. Si prestis anime tue
 concupiscētia ei. faciet te i gaudi
 ū inimicis. Ne oblecteris in turbis
 nec in modicis. adduas ē em̄ conuul
 sio eoz. Ne fueris in modicis in con
 tentione ex fenore. et n̄ ē tibi nich
 il in seculo. Eris em̄ inuidus tue aie.
 oparius ebriosus n̄ locupletabit.
 et qui spernit modica paulatim de
 cidet. Vinū et mulieres apostatate
 faciunt sapientes. et arguent sen
 satos. Et qui se iungit fornicariis
 erit nequam. Putredo et uermes
 hereditabūt illū. et ex tollitur i ex
 emplū malis. et tollet de numero

Ecclesiasticus.

punita ei. Qui credit cito leuis corde
 e. et minorabitur. Et qui delinquent in
 anima sua. in superbia habebitur. Qui gau
 det iniquitati denotabitur. et qui odit
 correptionem minoratur uita. Et qui
 odit loquacitatem extinguit malitiam.
 Qui peccat in anima sua penitebit. et
 qui iocundatur malitia denotabitur.
 Ne teres uerbum nequam et durum.
 et minoraberis. Amico et inimico
 noli ex parte enarrare sensum tuum. et
 si e tibi delictum noli denudare. Au
 diet enim te et custodiet te. et quasi de
 fendens peccatum odiet te. et sic adbe
 rit tibi semp. Audisti uerbum aduersum
 proximi commoratur tecum. fidens
 quoniam non te dirumpet. A facie uerbi o
 parturit fatuus. tanquam gemitus
 partus infantis. Sagitta infixata femo
 ri tamis. sic uerbum in corde stulti. Cor
 ripe amicum ne forte non intellexerit. et
 dicat non feci. aut si fecit ne meriam ad
 dar facere. Corripe proximum non forte non
 dixerit et fiduerit ne forte tereret.
 Corripe amicum sepe enim fit commis
 sio. et non omni uerbo credas. Et qui la
 bitur lingua sua sed non ex animo. Quis
 est enim qui non deliquerit in lingua sua.
 Corripe proximum ante quam commine
 ris. et ad locum timori altissimi. Quia
 omnis sapientia timor dei. et nulla ti
 mere deum. Et iorum sapientia dispo
 sitio legis. Et non est sapientia nequi
 tie disciplina disciplina. Et non est cogita
 tus peccatorum prudentia. Est nequi
 tia et ipsa execratio. Melior est homo
 qui defertur sapientie. est insipientis qui
 minoratur sapientie. et deficiens sen

su utinore. quam qui abundat sensu
 et transgreditur legem altissimi. Est sol
 lerna certa et ipsa iniqua. et est qui enuntiat
 uerbum certum enarrans ueritatem. Est qui
 nequiter humiliat se et interiora eius plena
 sunt dolo. et est iustus qui se iniquum. sub
 mittit amultra humilitate. Et iustus qui
 inclinat faciem et fugit se non uidere quod
 ignoratum est. Et si ab imbecillitate inuian
 ueretur peccare. Si inuenerit tempus
 male faciendi male facit. Et iustus cognos
 citur iur. et ab occurrere faciem cognoscit
 sensatus. Amictus corporis et risus demu
 um. et ingressus hominis enuntiat de il
 lo. Est correptio mendax more contu
 meliosi. et est iudicium quod non placuit
 esse bonum. et est tacens et ipse est prudens. Et
 bonum est arguere quam uisum. et confitentem
 in oratione non prohibere. Concupiscentia
 spadonis de uirginauit in uentilana. sic
 qui facit per uiam iudicium iniquum. Et
 bonum est correptionem manifestare peniten
 tia. sic enim effuges uoluptatum peccatum.
 Est tacens qui inuenitur sapiens. et est
 odibilis qui peccat et ad loquendum. Est autem
 tacens non habens sensum loquere. et est ta
 cens sciens tempus apti temporis. Homo
 sapiens tacebit usque ad tempus. Lasciuus
 autem et imprudens non seruabit tempus.
 Qui multus utitur uerbis ledit animam
 suam. et qui potestate sibi honat. iniuste
 odietur. Et pressio. in malis uero indisci
 plinato. Et est inuentio in detrimentum.
 Est datus qui non sit utile. et est datus cui
 retributio duplex. Est propter gloriam in oratio.
 et est qui ab humilitate leuauit caput. Est
 qui multa redimat modico pretio et re
 stituens ea septuplum. Sapiens in uerbis

se ipm amabilem facit. grē aut fatu-
rum effundentur. **F**atus insipientis. n̄
erit utilis tibi. **O**culi aut illius semper
simplices sunt. **E**xigua dabit et multa i-
p̄perant. **A**peritio oris illi infirmitas ē.
Hodie feneat quis. et cras experit. **O**di-
bilis homo huius modi. **F**atus n̄ erit a-
mitus. **E**t n̄ erit grā bonis illi. **Q**ui em̄
edunt panem illi falsi lingue sunt. **Q**uo-
tiens et quanti iridebunt eū. **N**eq; em̄
quod habendū erat. directo sensu distri-
buit. similiter et quod n̄ erat habendum.
Lapsus false lingue quasi pavimento ca-
dens. nam et occisus maloz festinanter
uenient. **H**omo ingratus eucharis quasi
fabula uana. more indisciplinatoz assidua
erit. **E**xore fatu rephabit parabola. n̄ em̄
illa dicit itē tpe suo. **E**st qui uetatur pec-
care ab inopia. et inrequie stimulabitur.
Est qui p̄dit animā suā p̄confusione. et
ab imprudenti p̄sona p̄det eam. **P**̄sone
aut̄ acceptione p̄det se. **E**st qui p̄confu-
sione p̄mittit et amicit. et lucratus ē eū
inimicū gratis. **O**ph̄brum nequā in ho-
mine mendaciū. et in hore idisciplinatoz
assidua erit. **P**̄otior fur. et quam ad sidua
tas uiri mendacis. **P**̄ditiōne aut̄ ambo
hereditabit. **M**ores hominū mendaciū
sine honore. et confusio illi cū ip̄o sine i-
termissione. **Verba parabolarum.**

Sapientis in uerbis p̄ducat se ipm. et ho-
mo prudens placebit magnatis.
Qui opatur terram suam mactat acer-
uum frugum. et qui opat̄ uultuam ip̄e
exaltabitur. **Q**ui uero placet magnatis
effugiet iniquitate. **X**enia et dona excedant
oculos iudicant. et quasi mutus more
auertit correptiones eoz. **S**apientia ab

CXXIII.

scouta et thesaurōs. **M**ultus que utili-
tas inuitis. **M**elius ē in hominib;
q̄ abscondit insipientiā suā. **Q**uā qui
abscondunt sapientiā suā. **F**ili peccati
n̄ adicias iterum. sed et depristis de-
p̄care ut tibi remittant. **Q**uasi a fatie
colubē fuge peccata. et si accesseris ad il-
la suscipient te. **D**entes leonis dentes
eū interficientes animas hominū.
Quasi romphea bis acuta om̄is iniqui-
tas. **P**lage illi n̄ ē sanitas. **E**t a p̄lecta-
tio et inuare admillabit̄ substantiam.
sic substantia sup̄bie eraditabit̄. **D**onus
que inime locuples ē. admillabit̄ sup̄-
bia. **D**e p̄tino paup̄is exore. usq; ad au-
res eū ueniet. et iudiciū festinato adue-
niet illi. **Q**ui odit correptionē uesigi-
um ē peccatoris. nam qui timet d̄m̄
comert̄ ad d̄m̄ suū. **N**otus a longe
potens lingua audaci. et sensatus scri-
labi se ab ip̄o. **Q**ui edificat domū in p̄-
dus alienus. quasi qui colligit lapides
suos in h̄me. **S**trypa collecta s̄ in ago-
ga peccati. et consumatio illoz flam-
ma ignis. **V**ia peccati complantat
lapidib; et infinem illoz inferi et re-
nebre. et tene. **Q**ui custodit iusticiam
continebit sensum eū. **C**onsumatio ti-
moris d̄i sapientia et sensus. **N**ō erudie-
tur qui n̄ ē sapiens in bono. et aq̄ in si-
pientia que abundat in malo. et n̄ ē
sensus. ubi abundat amaritudo. **A**n-
gua sapientis quasi diluuium inunda-
uit. et consilium illi s̄ fons uite p̄-
manet. **C**or fatu quasi uas confiat-
tum. et om̄ne sapientiā n̄ tenebit.
Et uerbū sapiens quodcūq; audierit.
scius laudabit et ad se adiciet. **A**uduit

Sapientie

luxuriosus et displicebit illi et piciet illum post dorsum suum. Narratio fatu quasi sarcina inuana nam in labiis sentiat. Inuenitur gra. Os prudentis queritur in ecclesia et uerba illi cogitabit in cordibus suis. Tanquam domus exterminata sic fatuus sapientia. Sanguis et scientia in sentiam inenarrabilia uerba. Compedes in pedibus stulto doctrina et quasi uincula manuum supra manum dextram. Fatuus in risu uoluit nocem suam. In autem sapiens in ueritate ridebit. Prudentiam aureum prudenti doctrina et quasi brachiale. In brachio dextro. Pes fatui facilis in domo proximi et homo pius confunditur a plona potentis. In similitudo a fenestra respiciens in domum. In autem eruditus foris stabit. Similitudo nam hominis audire postum et prudens grauabitur contumelia. Labia in prudentium stulta narrabit. Uerba autem prudentium statera ponderabit. In uoce fatuorum cor illorum et in corde sapientium os illorum. Dum maledicit in impius diabolum. Maledicit in ipse animam suam. In susurro conquinat animam suam et in omnibus odietur et qui manserit. Odiosus erit. Sarcinus et sentans honorabitur. In lapide luteo lapidat est piger et omnis loquentur super aspernationem illi. In deserto boium lapidat est piger et omnis qui rengerit eum. Extinet manus. Confusio patris est in desilio in disciplina. In filia autem in deminoratione fiet. In illa prudens hereditas uiro suo. Nam que confundit in contumelia fit genitoris. Patrem

et uirum confundit aude et ab impiis non inuocabit. Ab utrisque autem honorabitur. In uisita in uictu in uictima narratio. Flagella et doctrina in omni tempore sapientia. Qui docet fatuum quasi qui glutinet se testa. Qui narrat uerbum non adrendem quasi qui excitet dormientem de grau somno. Qui numerat stulto et in fine dicit quis est hic. Super mortuum plorans deficit enim lux eius et super fatuum plorans deficit enim sensus. Modicum plora super mortuum quoniam requieuit. In equissimum enim nequissima uita super mortem fatui. Luctus mortui septem dies. Fatui autem et impij omnes dies uite illorum. Et in stulto non in stultum conloquaris et cum in sensato ne abieris. Serua te ab illo ut non molestiam habearis et non conquinaueris in pactu illi. Deflette ab illo et in uenies requiem et non audiaueris in stulticia illi. Super plumbum grauabitur et quod in aliud non quam fatuus. In arenam et salem et massam ferri facilius est portare quam hominem in prudentem et fatuum et impium. In loramentum ligneum colligatum in fundamento edificium non dissoluitur sic et cor confirmatum in congruatoe consili. In cogitatus sentari in omni tempore uel metu non deperditur. Sic placee in extellio et cimenta sine in pensa posita contra faciem uenti non perueniunt sic et cor timidum in cogitatioe stulti contra impetum timoris non resistit. Sic et cor trepidum in cogitatioe fatui omni tempore non metuabit sic et qui in preceptis dei permanet semper pungens oculum deducens lacrimas et qui pungit cor profert

in dignat fuis P
in mathaius
tabule in parietibus
in alia ligna

Patrem lapide de inuitia. In sensu.

Exerc.

inuolantia deiciet illa. sic et qui con-
 uincitur amico dissoluit amicitia. Ad-
 ueritum et si pduxeris gladium non desperes.
 et enim regressus ad amicum. Si aperit os
 triste non timeas. et enim concordans excep-
 to comitio et imperio. et superbia et mys-
 terii reuelatio et plaga dolosa in his
 omnibus effugiet amicus. Fidem posside-
 tuum proximo iniquitate illi. ut et in bonis
 illi letaris. In tempore tribulationis il-
 lius permanere fidelis. ut et in hereditate
 illi coheres sis. In te ignem in canum u-
 per et fumus ignis mactat. sic et ante
 sanguinem maledicta et contumelia et mi-
 ne. In manu salutare non confundar. et afa-
 ne illi non me abscondam. et si mala in ob-
 uenerint pro illi sustinebo. Omnis qui au-
 dit et tangit se ab eo. Quis dabit ori meo
 custodia. et super labia mea signacula ter-
 titum. Ut ne cadam ab impiis et lingua mea
 peccat me. Domine pater dominator uite mee
 non reliquas me in consilio illorum. et ne si-
 nas me cadere in illis explanatione. Qui
 super hunc ponit cogitatum meo flagella. et in
 corde meo doctrinam sapientie ut igno-
 rantibus eorum non partant in. et non peccant
 delicta illorum. ne adigestant ignorantie
 mee et multiplicent delicta mea. et pec-
 cata mea abundent. et in idam in conspec-
 tu aduersario. et gaudeat inimicus
 meus. Domine pater et deus uite mee non derelin-
 quas me in cogitatum illorum. Et tolle ma-
 gnos oculos meos. ne dederis in. et omne desi-
 derium auerte a me. aufer a me uentris
 concupiscentias. et concubitus concupi-
 scentie ne apprehendat me. Et anime re-
 uerenti et in frumte ne tradas me.

xxxvi.

Doctrinam oris **D**octrina oris

audite filii. et qui custodierit illam
 non peccabit labijs suis. nec scandalizabit
 in uerbis. ne quissimus in ueritate
 sua apprehendit peccatorum. et maledictus
 et superbia. scandalizabit in illis. In ueritate
 non adhaerescat os tuum. multus enim
 casus in illa. Non nominato uero deum non sit
 aduersaria more tuo. et non nominabis sanctos
 non admiscearis quoniam non eris in manus ab-
 eis. Sic enim seruus interrogatus adsi-
 due aluozis non inuenit. sic omnis in-
 iustus et nominans in toto apertio non
 purgabit. **V**ir multum iurans imple-
 bitur iniquitate. et non discedit ad domo
 illi plaga. Et si frustrauerit delictum
 ipsi propter eum. et si dissimilauerit
 delinquit dupliciter. et si in ueritatem
 iurauerit non iustificabit. Replebit
 enim retributio illi domus. Et et alia
 loquela contraria morti. non inueniat
 in hereditate iacob. Et enim amiserit cor-
 di omnia haec auferunt. et in delictis
 non uolunt in disciplina non adsi-
 scat os tuum. et enim in illa uerbi pecca-
 ti. Memento patris et matris tue.
 in medio enim magnatorum consistes.
 ne forte oblitiscamur te deus in conspec-
 tu illorum. et aduersitate tua in fatuans
 imperium patris. et malitias non na-
 sti. et diem natiuitatis tue maledicta.
 homo aduersus in uerbis imperii. p-
 moribus diebus suis non erudietur.
 duo genera abundant in peccatis.
 et tertium adducta uiam et perditio-
 ne. Anima calida quasi ignis ardens.
 non extinguetur. donec aliquid glu-
 nat. Et homo nequa more carnis
 sue non desinet donec incendat ignem.

Sapientie

Homo fornicario omnis panis d
 dulcis. n̄ cessabit transgrediens do
 net memoretur alecto suo. Omnis
 homo qui transgreditur lectum
 suū. contemnens animā suā. & di
 cens quis me uidet. & uenebre cir
 cumdant me. & parietes coopunt
 me. & nemo circum inspicit me
 quem uereor. delictorū meorū nō
 memorabit altissimus. Et n̄ intel
 ligit qm̄ omnia uidet oculus illius.
 qm̄ ase expellit timorē dī huius
 modi hominis timor. & oculi ho
 minū timentes illū. Et n̄ cognouit
 qm̄ oculi dñi multo plus lucido
 res sup̄ solem. circum insipientes
 om̄s uias hominū. & pfundum
 abyssi. & hominū corda intuens
 inabscondas partes. Dñō em̄ dō an
 te quā crearentur om̄ia sūt agni
 ta. sic & post p̄fectū respicit om̄ia.
 Sic implareis ciuitatis uindictabit.
 quasi pullus equinus fugabit. Et
 ubi n̄ sperabit adprehenditur. & erit
 deditus om̄ib; eo quod n̄ intellexit
 timorē dī. Sic & mulier om̄is
 relinquens uirū suū. & statuens
 hereditatē ex alieno matrimonio.
 Primo em̄ i lege altissimi i credi
 bilis fuit. & sc̄dō uirū suū dereli
 quid. Tertio i adulterio fornicata
 ē. & ex alio uirō filios statuit sibi.
 hec i ecclia adducetur. & i filios
 ei respicietur. & nō cadent filii
 ei radices. & rami ei n̄ dabunt
 fructu. Et derelinquent in male
 dictum memoria illi. & deditus
 illi n̄ delebitur. Et agnoscent q̄

derelicti sūt. qm̄ nichil melius quam
 timor dī. Et nichil dulcius quā respice
 re i mandata dñi. & glā magna ē sequi
 dñm. Longitudo em̄ dierū adsumetur ab eo.
Sapientia laudatur **Sapientie laus.**
 animā suā. & idō honorabit. & i
 medio ppli sui glābit. & i ecclia altissimi
 aperit os suū. & i conspectu iūctis illius
 glābit. In medio pplō exaltabit. & i ple
 nitudine sc̄a ammūabit. In multitudie
 electorū habebit laudem. & iter benedic
 tos benedicet dicens. Ego ex ore altissi
 mi p̄dium. primogenita ante om̄es crea
 turam. Ego in celis feci ut oretur hūm
 indeficiens. & sūt nebula rex om̄es terrarū.
 Ego in alnis habitauit. & thronus meus
 in columna nubis. & pyrū celū circū
 u sola. & i pfundū iudicij penetrāui.
 & i fluctib; maris. & i montū tra steti.
 & i montū pplō. & i montū gente prima
 nam habui. & om̄iū excellentiū. &
 humilū corda i iūte calcāui. Et i his
 om̄ib; requiem quesiui. & i heredita
 te ei morā morabor. Sicut i p̄ceptū i
 & dixit i creator om̄ium. & qui
 creauit me requiem i tabernaculo
 meo. Et dixit michi iacob i habitā
 & i ihereditate. & i ihereditate meis
 mitte radices. Ab initio ante sc̄m crea
 ta sum. & usq; ad futurū sc̄m n̄ de
 sinam. In habitatione sc̄a coram ipso
 ministrāui. Et sic i iheron fructu fir
 mata sum. & i ciuitate sc̄ificata simili
 ter requiem. & i iheron potestas mea.
 Et radiciū i iheron honorificatio. & i
 partes dī mei hereditas illi. & i iheron
 tudine sc̄orū derentio mea. Quasi ced
 rus exaltata sum i iheron & quasi cy

Exarv.

amb Lau.

balsamū

Alber.
p̄dus ī monte syon. et quasi palma exal-
tata sum in hybano in iudeis. et quasi plan-
tatio rose in ihericho. Et quasi oliua specio-
sa in campis. et quasi platanius exaltata sū
iuxta aquam implata. Sic cynamomū
et asphaltū aromanzans odorem dedi.
quasi myrra electa dedi suauitate odoris.
Et quasi thozay et gabanus et unguila et
gutta. et quasi hybanus n̄ incensus uapora
in habitacōne meā. et quasi balsamū nō
mixtū odor meus. Ego quasi terebinthi
extendi ramos meos. et rami mei hono-
res et gr̄e. Ego sicut uitis fructificauit sua-
uitate odoris. et flores mei fructus ho-
noris et honestatis. Ego mater pulchre
dilectionis. et timoris. et agnitionis sc̄e
spei. In me gr̄a om̄is uite et uertutis. In
me om̄is spes uite et uitutis. Transite ad
me om̄is qui concupiscitis me. et agene-
rationib; meis implemini. Sp̄s enim m̄s
sup̄ melle dulcis. et hereditas mea sup̄
mel et fauam. Memoria mea ī generatō-
ne sc̄lor. Qui edunt me adhuc eluriant.
et qui bibent me adhuc situnt. Qui au-
dit me n̄ confundet. et qui opant ī me
n̄ peribunt. Qui elucidant me. uitam
etiam habebunt. Hec om̄ia liber uite
testamentum altissimi. et agnicio uertu-
tis. Legem mandauit moyses ī p̄cep-
tis iustitiaz. et hereditate domui iacob.
et isrl̄ p̄missionis. Posuit dauid puero
suo. ex tunc regē ex ipso fortissimū. in
throno honoris sedentem sempiternū.
Qui implet quasi phison sapientiam.
et sicut nigris ī dieb; nouis. Qui adimplet
quasi eufrates sensum. qui multipli-
cat quasi iordans in tempe messis. Qui
mittit disciplinam sicut lucem. et adhibet

quasi gēon. in tempe inuidentie. et
p̄stat p̄missis sc̄re ipsi. et infirmos
n̄ inuestigant eam. In tunc em̄ abū-
dant cognatio ei. et consiliū illi. Aba-
bysso magna. Ego sapientia effudi
flumina. Ego quasi rami aque me-
se defluo. Ego quasi fluminis dextra.
et sicut aque ductus exiit de paradiso.
Et irrigabo meū hortum plantatio-
nū. et mebrabo partus mei fructū.
Et ecce facta ē in rami abundans.
et fluminis meus. p̄p̄inquant ad mare.
quā doctrinam quasi ante lucanum
inlumino om̄ib;. et enarrabo illam
usq; in longinquo. Penetrabo infe-
riores partes t̄e. et inspiciam om̄es
dormientes. et inlumino speran-
tes in dō. Adhuc doctrinam quasi
p̄phetiam effundam. et relinquam
illam querentib; sapientia. Et n̄ de-
sineam in p̄ges illoz usq; in ueni-
sc̄m. Videte quā n̄ solum in laborauit
sed om̄ib; exquirentib; ueritatem.
In trib; plantatum ē spiritus meo. n̄
sunt p̄bata coram dō et hominib;. Co-
cordia fratrum et amor parum.
et uir cū muliere bene sibi consenti-
entes. Tres species odit anima mea.
ad et gremabor ualde anime illoz. Pau-
perem sup̄bū. et diuitem mendacem.
et senem fatuū in senectute. Que in
iuuentute tua n̄ congregasti. quo-
modo inuenies ea in senectute tua.
Quam speciosū est ante iudiciū. et p̄-
sbitis cognoscere consiliū. Quā
speciosa ueteranus sapientia. et glō-
sio intellectus et consiliū. Corona
seruum multa perma. et gl̄a illorū

.timor dī.

timor di. Nonem insuspiciabilia
cordis magnificam. & decimū dicit
linguam hominibus. Homo qui
iudicatur infelix uiuens. & uidens
subuersione inimicorū. Scelus qui
inhabitat cū muliere seculata. Et q̄
lingua sua n̄ ē lapsus. & qui n̄ ser
uiat indignus se. Scelus uir qui
inuenit amicum uerū. & qui cur
rat iusticiam in aurem audientis. &
magnus qui inuenit sapientiam
& scientiam. sed n̄ ē sup̄ inuentem
dm̄. Timor di sup̄ omnia sup̄ posuit.
Scelus ē cui donatū ē habere timo
re di. Qui tenet illam cui ad sinu
labitur. Timor di inuicem dilectio
nis. fidi aut̄ inuicem adgloriam. audū
est ei. **De nequā mulieris. Focv**
Omnis plaga tristitia cordis ē. &
omnis malitia nequitia mulie
ris est. Et omne plagam. & n̄ plagā
uitam cordis. Et omne nequitiam.
& n̄ nequitiam mulieris. Et omne
obductum. & n̄ obductum odientū.
Et omnem iudiciam. & n̄ iudiciā
inimicorū. Non ē caput nequius s̄
caput colubri. & n̄ ē ira sup̄ iram mul
ieris. Timor di non ardet leoni. & draco
n̄ placebit quam habitare cū mu
liere nequam. Nequitia mulieris
inuitat facie ei. & obretant mil
num suū tanquam uersus. & quasi
lucrum ostendit in medio proximo
ei. Et audiens suspirat modicū.
breuis omnis malitia sup̄ malitia
mulieris. Sors peccator cadat sup̄
illam. ascensus harenosus in pedibus
ueterum. sic mulier linguata hoī

quero. Ne respicias in mulieris spe
ciem. & n̄ concupiscas mulierē in spe
ciem. Mulieris ira. & irreuerentia. & co
fusio magna. Mulier si primatum ha
beat. contraria ē iuro suo. Cor humile.
& facies tristis. & plaga mortis. mulier
nequam. Manus debiles. & genua
dissoluta. mulier que n̄ beatificat uirū
suū. In muliere inuicem factum ē pec
cati. & pillam omnis moritur. Non
des aque tue ex manū nec modicū. nec
mulieri nequam ueniam p̄cedendi.
Si n̄ ambulauerit ad manū tuā. & co
fundet te in conspectu inimicorū. Itar
nibus. rursus abscede illam. ne semp̄ te abu
deris. **M**ulieris **De muliere bona. Cxxxix**
bonae beatus uir. numerus eū
annos illos. duplex. Mulier fortis ob
lectat uirū suū. & annos uite illius in
pacem impleunt. Pars bona mulier bo
na. in parte bona timentū dm̄. dabit
iuro p̄ factis bonis. Quis aut̄. & pau
peris cor bonū. morū temp̄ multus
illos. hilaris. Attribus timent cor meū.
& iniquo facies mea metuit. De lam
ra ciuitatis. & collectione p̄li. & calum
niam mendacē. sup̄ morte omnia grauā.
Dolor cordis. & luctus. mulier zeloni
pa. In muliere infidelis flagellū lingue.
omnibus. communicans. Sic bonū uirū
quod mouet. n̄. & muliere nequam.
Qui tenet illam. quasi qui adprehendat
scorpionē. Mulier ebriosa uia magna.
& contumelia. & turpido ei n̄ cō regi
tur. Fornicatio mulieris ier̄ tollentia
oculorū. & in palpebris suis agnoscitur.
Iustitia n̄ auertente se firma custodia.
ne inuenta occasione utatur se. Ab omni

irreuerentia oculorum caue. et nemi-
 reris si te neglexerit. Sic uator sitien-
 ad fontem os aperiet. et ab omni aqua pri-
 ma bibet. et contra omne palium sedebit.
 et contra omne sagittam aperiet phare-
 tram donec deficiat. Sicut uia mulieris
 sedule delectat iurum suum. et ossa illius
 impinguauit. Disciplina illius datus
 di. mulier seculata et tacta. Non est in-
 mutatio erudite anime. gratia super gratiam
 mulier sancta et pudorata. Omnis autem pon-
 deratio. non est digna continentis anime.
 Sic sol oriens mundo multissimus do-
 sic mulieris bone species. in ornamen-
 tis domus eius. Lucerna splendens super
 candelabrum sanctum. et species faciei super eta-
 rem stabilem. Columne auree super ba-
 ses argenteas. et pedes firmi super plantas
 stabiles mulieres. Fundamenta eterna
 supra petram soliam. et mandata dei in
 corde mulieris sancte. In duobus; contrastum
 est cor meum. et in tertio inuidia michi
 aduenit. Vir bellator deficiens pro mo-
 piam. et uir sensatus contemptus. et
 qui transgreditur iusticia ad peccatum.
 de paruit eum ad rompham. Due spe-
 cies difficiles. et periculose michi apparue-
 runt. Difficile exiit negotians au-
 glegentia. et non iustificabitur campo aper-
 tatis labiorum. Propter inopiam multi de-
 liquerunt. et qui querit locupletaria
 uertit oculum suum. Si in medio compa-
 gnis lapidum palus figatur. sic et in
 terminum uenditionis et emptio-
 angustabit peccatis. conteritur deli-
 ctum. Si non in timore domini temueris te in-
 stanter. cito subuertetur domus tua.
 Si in foraminibus impertusina cribri re-

manebit stercus. et fluxus. uel fex. et for-
 des. prope aeris. sic aporia hominis inco-
 gnatu illius. Vasa figuli probat forn-
 ax. et homines iustos temptatio tri-
 bulationis. Sic rusticatio delinquo
 ostendit fructum illius. sic uerbum
 excogitatu cordis hominis. Ante
 sermonem non laudes iurum. her enim
 temptatio est hominum. Si sequaris
 iustitiam apprehendes illam. et indu-
 es quasi poderem honoris. et habita-
 bis cum ea. proteget te in sepulchrum.
 et in die agnitionis inuenies firma-
 mentum. Volantia ad sibi similia con-
 ueniunt. et ueritas ad eos qui operantur
 illam reuertitur. Leo uenationi in-
 diatur semper. sic peccata operantibus; in-
 quitates. Homo sanctus in sapientia ma-
 net sicut sol. nam stultus sicut luna in-
 mutatur. In medio insensatorum serua
 uerbum tempore. in medio autem cogita-
 tum assiduius esto. Maritimo peccan-
 tum otiosa. et risus eorum in delictis pec-
 cati. Loquela multum iurans lacerat
 rione obripilationem capitis statuit.
 et irreuerentia ipsius obturatio aurium.
 Effusio sanguinis in terra superbor.
 et maledictio illorum auditus grauis. Quod
 denudat archana amica. proder fidem.
 et non inuenit amicum ad amicum suum.
 Dilige proximum. et coniungere te fide-
 cum illo. quod si denudaueris abscon-
 sa illius. non persequeris post eum. Sic he-
 enim homo qui proder amicum suum. sic qui
 proder amicitiam proximi sui. Et sic qui
 dimittit auem denam suam. sic re-
 liquit proximum suum. et non eum capies.
 Non illum sequaris. qui longe abest.

Ecclesiasticus

Effusio gurgem em quasi caprea de laño.
 quā maluerat ē anima ei. Ultra eū
 n̄ poteris colligere. et maledicti ē con
 cordatio. Venidare aut̄ anima m̄ ste
 ra. desperatio ē anime infelicio. In
 mens ocilo fabricat iniqua. et nemo
 cū abicit. Inconspetu ociloz. tuoz cō
 tultant os tuū. et sup sermonez tuoz
 ammirabit. Nouissime aut̄. p uerit
 os suū. et in uerbis tuis dabit scandalū.
Multa audua. et n̄ coequau ei. et dñs
 odiet illum. Qui altum mittit lapidē
 sup caput ei cadet. et plaga dolo sa di
 uidet vulnera. Et qui foueam fodit
 nullam decider. et qui statuet lapidē
 pximo offender meo. et qui laqueū
 alio parat pibit nullo. Facient ne
 quissimū consiliū sup illum deuol
 uunt. et n̄ agnoscer unde adueniet
 illi Inlusio. et n̄ pperum sup boz. et
 uindicta. sic leo insidiabitur illi
 pibunt. qui oblectantur casu iustoz.
 Doloz aut̄ consumet illos. ante quā
 moriantur. ira et furor utraq; ex se tra
 bilita. et uir peccator continens erit
Qui uindictā dēremissione illoz p̄t̄.
 wit add inueniet uindictam. et
 peccata illius seruans seruabit. Re
 lingue pximo tuo. nocenti te. et tūc
 de p̄t̄am tibi peccata soluentur. Ho
 mo homini seruat nam. et adō que
 rit medelam. Et in hominē simile
 sibi n̄ habet miam. et de peccatis suis
 de p̄t̄ant. Ip̄e dum caro sit reseruat
 nam. et p̄t̄ationē petit adō. Quis
 exorant p̄delictis illius. Memen
 to nouissimoz. et desine imitari.
 Sabitudo em̄ et mors. iminent in

mandans. Memorare timorē di. et
 n̄ uiscaris pximo. Memorare testa
 menti altissimi. et despicere ignorantia
 pximi. ilb sine te alite. et n̄ n̄ uisceris per
 tati. homo em̄ iracundus incendit
 hrem. Et uir peccator turbabit ami
 cos. et in medio pacem habentium
 inmittit inimitiam. Sed in enim
 ligna silue. sic ignis ardesat. et scd̄
 ūtutem hominis. sic iracundia illi
 erit. et scd̄ in substantiā suā exaltabit
 iram suā. Tertio nen festinatum in
 cendit ignem. et ho festinans effu
 dit sanguinem. Et lingua restificā
 adducit mortem. et si sufflaueris.
 quasi ignis exardebit. et si spueris
 sup illam exinguetur. utraq; exo
 re profusascuntur. **De malo lingue. xli.**
Susurrio et bilinguis maledic
 tus. multos em̄ turbauit pa
 cem habentes. Lingua terna mul
 tos commouit. et disperfit illos agē
 te ingentem. Ciuitates miratas
 diuitum destruxit. et domos mag
 natorz effodit. virtutes p̄loz con
 cidit. et gemes fortes dissoluit. Lin
 gua terna mulieres forq̄tas eiecit.
 et priuabit illas de laborib; suis.
 Qui respicit illam n̄ habebit requē.
 nec habebit amicitū in quo requies
 cat. nec habitauit cum requie. Fla
 gelli plaga luorem facit. plaga aut̄
 lingue comminuet ossa. Multa ce
 ciderunt more gladii. sed n̄ sic qua
 si qui interierunt p̄ linguā suam.
 Beatus qui tectus ē a lingua nequā.
 et quā iracundiam illius n̄ transiuit.
 Et qui n̄ adtraxit iugum ei. et in

inimicus illius n̄ ē ingamis. Jugum ē
 illius iugum ferreum ē. & iunculum
 illius. iunculum acreum ē mors illi
 mors nequissima & utilis potius infe-
 rus quam illa. p̄ seueritiam illi n̄ p̄ma-
 nebit. sed obnebit. mas iustos. & i
 flamma sua n̄ comburet iustos. Qui
 derelinquat d̄m madunt nullam.
 & exardabit nullis & n̄ extinguentur.
 Et inuinitur nullos quasi leo. & q̄
 pardus ledet illos. Sepe aures tuas
 spinas. & noli audire linguam nequā.
 Et ori tuo facto ostia & seras. & au-
 tum & argentum tuū conflu. Et uer-
 bis tuis facto statera. & frenos ori tuo
 rectos. Et adrende ne forte labaris i
 lingua tua. & cadas in conspectu iu-
 mcorum tuorum insidiantium tibi. & sit ca-
 sus tuus insanabilis in morte. **Defensio**
Qui facit miam fenerat. **pximo re**
 & qui p̄ualet manu mandata ser-
 uat. **fenerat.** qui dat uel qui accipit
 mutuū. fenerare ē dare uel accipe-
 mutuū. fenerare pximo tibi intempe-
 hie. necessitate illius. & iterum redde-
 pximo intempe suo. **Confirma uerbu**
 & fideliter age cū illo. & monū tempe
 inuemes quod tibi necessarium ē. **M**
 n̄ quasi inuentionē estimauerunt fe-
 nus. & p̄stiterunt molestiam his qui
 se adiunauerunt. **Donet accipiant o**
 sculantur manum dantis. & in p̄missio-
 nib; humiliant uocē suā & intempe
 redditionis postulat tempus. & lo-
 quuntur uerba accedie & murmuratio-
 num & tempus causabitur. **Si aut**
 p̄uenit reddere auersatur solū dūm
 uix reddet dimidiū. & computauit

illud quasi inuentionē. **Si aut** fenda-
 uit illum pecunie sine. & possidebit
 illum inuicū gratis. & comuta &
 maledicta reddet illi contumeliā. **M**
 n̄ n̄ de causa nequie n̄ fenerauerit.
 sed fraudati gratis inuenerit. **verū**
 tamen sup̄ humilē animo fortior es-
 to. & pelemosina n̄ trahas illum.

Propter **dedato in pximo.** **xliv**
 mandatum ad hunc p̄cipem.
 & p̄pter inopiam illius ne dimitt-
 tas illum uacuum. **De pecunia**
 p̄t fratrem & amicum. & n̄ abscon-
 das illam sub lapide in p̄dione.
 done thesaurum tuū in p̄ceptis al-
 tissimi. & p̄derit tibi magis quam

Conclude **de misericordis** **xlv**
 elemosinam in corde paupe-
 ris. & her p̄te exorabit ab omni ma-
 lo. **Elemosina** uti quasi sacculum
 cum ip̄o. & grām hominis quasi
 pupillam conseruabit. & postea re-
 surget & retribuet illis retributio-
 nem unicuique in caput illor. **Sup**
 scutum potentis & sup̄ lanceam. ad-
 uersus inimicū tuū. pugnabit. **ut**
 bonus fidem facit p̄ pximo suo. &
 qui p̄derit confusionē derelinquit
 sibi. **Grām** fide iustioris ne obliu-
 scaris. dedit eū p̄te animā suam.
Repromissore fugit peccator. & in
 mundus. bona repromissoris sibi
 adscribit peccator. **Et ingratus** sen-
 su derelinquit liberantem se. ut
 repromittit de pximo suo. & cum
 p̄derit reuerentiam derelinquit
 ab eo. **Repromissio** nequissima
 multos p̄didit dirigentes. & como

xliv

xliv

Ecclesiasticus

ut illos quasi fluctus maris. Quos
potentes g'rans migrare fecit. & na
gan s' ingentib; alienis. Petentor tñs
grediens mandata dñi. incidit in pmi
sione nequam. Et qui conatur mul
ta agere. incidit in iudicium. Recupe
ra p'ximū scdm iñtitem tuā. & adren
de tibi ne incidas. **De frugalitate & ho**

xlvi.

Situm vite hominum aqua s'p'nalit' &
panis & uestimentum. & domus p
regens turpitudine. Melior ē iustus
paupis sub regimine alicuius quam e
pule splendide in p'gre imperegre sine
domicilio. Minimum p' magno place
at tibi. & in p'perum p'grinationis nō
audies. Vita nequam hospitandi dedo
mo in domum. & ubi hospitabit nō fi
dualiter agit. nec cooperiet os hosp
tant. & pascet & potant ingratos &
adher amara audiet. Transi hospes & co
orna mensam. & que in manu habes
tibi ceteros. Exi a facie honoris amico
rum meoꝝ. necessitudine domus mee
hospitio michi factus ē frater. Si uia h
hominū habent sensum. correptio do
mus & in p'perum feneratoris. **De dñi**

xlvi.

Qui diligit filium suū. **phina filioꝝ.**
adiduat illi flagella. ut letetur
in nouissimo suo. & nō palpet p'ximo
rum ostia. Qui docet filiū suū lau
dabitur in illo gl'abitur. Qui docet fi
lium suū in celum mittit in manum.
& in medio amicos gl'abit in illo. **Mor**
tuis ē pater illius. & quasi nō mortu
us. similem eū reliquit sibi post se.
Inuita ipsius uidit & letatus ē in p'po
mobitu suo nō ē contristatus. nec con
fusus ē coram inimicis. Reliquit ē

defensorem dominus contra inimicos.
& amicis reddentem grām. **D**amma
b; filioꝝ conligauit vulnera sua. & si
omne nocē turbabunt uiscera ei. Equ
us indomitus ē euadit durus. & filii
remissus euadit p'ceptus. Lacta filiū
& pauente te faciet. lude cum eo & con
tristauit te. Non conrideas illi ne doleas.
& in nouissimo obstupescerit dentes
tui. Ne des illi potestatem in inuenture.
& ne dispicias cogitatus illius. Curua
teruicem ei in inuenture. & tunde la
tera ei dum infans ē. ne forte induret
& nō credat tibi. & erit tibi dolor anime.
Voce filiū tuū et opare in illo. ne inur
pitudine illius confundaris. **De bono**

xlvi.

Melior ē pauper sanus & for sanitatis.
nis uirib; quam diues inbetillus
& flagellatus malitia. Salus anime i
scitate iustitie. & melior omni auro & ar
gento. & corpus ualidum quam cen
sus inmensus. Non ē census sup cen
sum salus corporis. Et nō ē oblectatō
sup cordis gaudium. Melior ē quam
uita amara. & requies eterna quā lan
guoz p'seuerans. Bona abstonsa more
clauso. quasi oppositiones epularum
circumposite sepulchro. Quid p'derit
libatio idolo. Nec eū manducat nec
odorabit. Sen qui effugatur ad dño por
tans mercedes iniquitatis. Videns h
oculis & ingemiscens. sic spado cōplet
rens uirginem & suspirans. **C**ristina
nō des anime tue & nō affligas te metip
in cōsilio tuo. Jocunditas cordis her
ē uita hominis. & thesaurus sine defec
tione scitatis. & exultatio uiri ē longe
uitas. Misere anime tue placens do.

& in medio domesticoz i illo

et contine et congrega cor tuum in sci-
 entia eius. et tristitiam longe expelle a te.
 Multos enim occidit tristitia et non est utili-
 tas nulla. Zelus et iracundia minuunt
 dies. et ante tempus senectam adducunt.
 Cognatus splendidum cor bonum inepu-
 lis. epule enim illius diligentes sunt.
 Vigilia honestatis tabe facit carnes.
 et cognatus illius auferit somnum.
 Cognatus prescientie auerit sensum.
 et infirmitas grauis sobriam facit ani-
 mam. Laborant diues in congregatio-
 ne substantie. et iniquae suae replebit
 bonorum suorum. Laborant pauper in di-
 minutione uentris. et in fine mors fit.
 Qui aurum diligit non iustificabitur. et
 qui insequitur consumptionem reple-
 bitur exa. Multa dantur in manu ca-
 sus. et tanta est inspectio illius proinde illo.
 Uigilant offensiois est aurum sacrifi-
 cantium. ne illis qui sectantur illud.
 Et omnis imprudens deperiet in illo.
 Beatus diues qui inuentus est sine ma-
 cula. et qui post aurum non abiit. nec spe-
 rauit in penuria thesauri sui. Quis est
 hic et laudabimus eum. Fecit enim mira-
 bila in terra sua. Quis probatus est in illo
 et perfectus est. Et erit illi gloria eterna. Quis
 potuit transgredi. et non est transgressus.
 et facere mala et non fecit. Ideo stabilita sunt
 bona illius in domino. et elemosina illi
 enarrauit in ecclesia sanctorum. **De**
Supra mensam continentia.
S magnam sedisti. non aperias super
 illam faucem tuam prior. Non dicas
 similita sunt que super illa sunt. Me-
 mento quoniam malus oculus nequam
 nequam oculo quod creatum est. Ideo

ab omni facie sua lacrimabit cum uide-
 rit. Ne extendas manum tuam prior. et
 inuidia contaminatus erubescas.
 et oprimaris in continuo. intelli-
 ge potum tuum ex te ipso. Utere quasi
 homo frugis. his que tibi apponunt.
 et non cum manducas multo odio ha-
 bearis. Cessa prior discipline causa. et
 non nimius esse ne forte offendas. Et
 si in medio multorum sedisti prior illis
 non extendas manum tuam nec prior
 potas bibere. Quam sufficiens est
 hominum erudito unum exiguum.
 et in dormiendo non laborabis ab illo
 et non senties laborem. Vigilia et chole-
 ra et tortura uero in fructu. somnus
 sanitatis in homine parat. Dormi-
 et usque in mane et anima illius cum
 ipso delectabit. Et si coactus fueris in
 edendo multum surge in medio et uo-
 me et refrigerabit te. et non adduces
 corripit tuo infirmitates. Audi me
 fili et ne spernas me et in nouissimo
 inuenies mea uerba. Et moribus
 opibus tuis esto uelox. et omnis infir-
 mitas non occurreret tibi. Splendidum
 in panibus benedicent labia multorum.
 et testimonium ueritatis illius fidele.
 In nequissimo pane inuenerunt
 ciuitas. et testimonium nequie illi
 uerum est. Diligentes in uino uolunt
 uocare multos enim exterminant
 uinum. Ignis probat ferrum durum
 sic uinum corda superborum arguet in
 ebrietate potatum. Equa uita uinum
 hominibus in sobrietate. si bibas illud
 moderate eris sobrius. Que est uita
 que inuenerunt uino. Quod defra-

Exon.

Ecclesiasticus

Flu. das vitam mors. **De ebrietate. cxxv.**

Quam in innocenditate creatum est. non in ebrietate ab initio. Exultatio anime et cordis. in unum moderate potatum laetitas est. et corporis et anime. in unum multum potatum. irrationem et iram et riuas multas facit. In inartitudo anime. in unum multum potatum. Ebrietatis animositas. imprudentis offensio. inuocans inuicem. et faciens vulnera. In conuiuio uini non arguas proximum. et ne despicias eum in innocenditate illi. **Verba in superbi non dicas illi. et non perinas illi.**

Recto **De rectoribus** Irreuerendo. Rem te posuerunt noli extolli. esto in illis quasi unius ex ipsis. Curam illorum habe et sic considera. et omnia cura tua explicita. recumbe ut leteris. propter illos. Ut ornamentum grane accipias coronam. et dignationem consequaris controgatio **gre**nis. Loquere in uocis nani. detet enim te primum uerbum diligenti scientiam. et non impedias multum. ubi auditis non est non effundas sermonem. et in oportune noli extolli in sapientia tua. Gemmula carbunculi in ornamento auri. et comparatio musicorum in in conuiuio uini. Sic in comparatione auri signum est. et maragdi. sic in numerus musicorum in innocendo et moderato uino. Audi tacens. et preuerecia accedet tibi bona gratia. Adolestens loquere in uia causa uix. si bis interrogatus fueris. habeat capud responsium tuum. In multis esto quasi in seculis. et audi tacens simul. et querens. In medio magnatorum non presumas. et ubi sunt senes non multum loquaris. Ante grandi

nem preibit coruscatio. et ante uerecundiam preibit gratia. et preuerecia accedet tibi bona gratia. Et hora surgendi non te trices. percurrere autem prior in domum tuam. et illic auocare. et illic lude et age conceptiones tuas. et non in delictis et uerbo superbo. Et super his omnibus benedic dominum. qui fecit te. et in ebrietate te. ab omnibus bonus tuus. Qui timeat dominum extipiet doctrinam eius. et qui uigilauerit ad illum inueniet benedictionem. Et qui queret legem implebitur ab ea. et qui in sidiose agit scandalizabitur in ea. Qui timeat dominum inueniet iudicium iustum. et iusticia quasi lumen accedent. Peccator homo deuitauit correptionem. et secundum uoluntatem suam inueniet comparationem. **Vir** consilii non disperdet in relligentiam. **Alienus** et superbus. non permescit timorem. etiam postquam fecit tunc sine consilio. et suis inlectionibus arguetur. **Qui in consilio om**

Fili sine consilio nichil **ma** facienda. **tu.** facias et post factum non peniteberis. In uie ruit rume non eas. et non offendis in lapides. ne credas te in laboriose. Ne ponas anime tue scandalum. et a filiis tuis caue. et ad omnes tuis adrende. In non ope crede ex fide anime tue. hec est enim conseruatio mandatorum qui credit deo adrende mandatis. et qui confidunt in illo non innozabunt. Cum enim dominum non occurrerit mala sed in temptatione deus illum conseruauit. et liberauit amarus. Sapiens non odit mandata et iusticias. et non in hider. quasi nauis in procella. Homo senilatus credit legi

di. et lex dei fidelis. Qui interrogatio-
 ne manifestat paravit uerbum. et sic
 deprecatus exaudietur. et conseruauit di-
 sciplinam. et tunc respondebit. Preterea
 dia. fiam quasi rota carri. et quasi axis
 uersatilis cognatus illius. Et quis ad-
 missarius sit amicus sublamator. sub
 omni supra sedenti hinc. Quare di-
 ces diem super. et uerum lux lucem.
 et annis annuam a sole. Iudicium scien-
 tia separati sunt. facta sole et preceptum
 custodient te. Et immutauit tempora
 et dies festos ipsorum. et in illis dies festos
 celebrauerunt ad horam. et ex ipsis ex-
 altant et magnificauit deus. et ex ipsis
 posuit unum diem. et homi-
 nes omnes de solo extra unde creatus est
 adam. In multitudine discipline domini
 separauit eos. et immutauit uias eorum.
 Et ex ipsis benedixit et exaltant. et ex
 ipsis scitauerunt et ad se applicauerunt. et ex
 ipsis maledixit et humiliant. et con-
 uertit per illos a separatione ipsorum. Qua-
 si lutum figuli in manus ipsius plas-
 mare illud et disponere. omnia me esse se-
 cundum dispositionem eius. sic homo in
 manu illius qui fecit se reddet illi
 secundum iudicium suum. Contra malum bonum
 est et contra mortem uitam. si contra ui-
 rum uultum peccatorum. et sic uiuere
 mortua opera altissimi. Duo duo unum
 contra unum. et ego nouissimus iugula-
 m. et quasi qui colligit annos post
 uindictatores. In benedictione dei
 ipse sperauit. et quasi qui uindicta-
 at repleuit tortular. Respice qua-
 si non solum michi laborauit. sed omnibus ex-
 quarentibus disciplinam. Audite me

magnam et omnes ipsi. et rectores ec-
 clisie auribus percipite. Filio et mulie-
 ri fratri et amico non des potestatem
 super te in uita tua. ne dederis illi pos-
 sessionem tuam. ne forte peniteat te et de-
 preceris pro illis. dum adhuc super es et a-
 spiras. Non immutauit te omnia caro.
 melius est enim ut filii tui te regent.
 quam te respicere in manus filiorum
 tuorum. In omnibus operibus tuis precellens es
 ro. ne dederis maculam gloriae tuae.
 in die confirmationis dierum uite tue.
 et in tempore exitus tui distribue here-
 ditatem tuam. **De disciplina seruorum. c. v. luy.**

Cibaria et uirga et omnis asinus. in
 omni disciplina et opus seruorum. Quia
 tur in disciplina. querit requiesce-
 re. Laxa manus illius et querit liber-
 tatem. Iugum et locum curuant col-
 lum durum. et seruus inclinant opi-
 niones assidue. Seruo mali uolo tor-
 ture et conpedes. mitte illum in mo-
 nitione ne uacet. multam enim malitia
 docuit otiositas. In uoce constitue illum.
 sic enim condecet illi. Quod si non obau-
 dierit grana illum conpedibus. et non
 amplifites super omnes carnem. Verbum
 sine iudicio nichil facias graue. Si est
 tibi seruus sit tibi quasi anima tua.
 quasi fratrem sic eum tracta. quoniam in
 sanguine anime comparasti eum. Si le-
 seris illum in uita infugam comar-
 teris. et extollens discesserit. Quem
 queris. et in qua uia queras illum nescis.

Vana spes et men **De somnis luy.**
 Vadium uero insensato. et som-
 na extollunt imprudentes. et qua-
 si qui apprehendit umbram et presertim

uentum. sic et qui adrendit ad uia me
 diana. hoc scdm hoc iusio somnoz.
 ante facie hominis similitudo homi
 nis. Ab immundo quod mundabitur.
 et amendare quod uerum dicitur. Si
 uultis erroris et auguria mendacia
 et somnia male facientium uanitas
 e. Et sic parturientis cor tui phanta
 sias partur. nisi abaltissimo fuerit e
 missa uisitatio. Multos emm errare fe
 cerunt somnia. ne dederis nullis cor
 tui. et exciderunt sperantes in illis.
 Sine mendacio consummabit uerbu.
 et sapientia more fidelis conplamabi
 tur. Qui ne temptatus quid scit.
 Vir in multis expertus cognauit
 multa. et qui multa didicit enarra
 uit intellectum. Et qui ne expertus
 pauca recognoscat. Qui aut in mal
 tis factus e multiplicauit malitiam.
 Multa uidi enarrando. et plurimas
 uerboz consuetudines. aliquotiens
 usq; ad mortem perichytans sum
 horum causa. et liberatus sum gra
Sps timentu **De timorib; dñi** di
 diu queretur et in respectu illi
 benedicentur. spes emm illoz in salu
 tatem illos. Oculi di indiligentes
 se. qui timet dñm nichil trepida
 bit. et n̄ pauent qm̄ ip̄e e spes ei.
 Simentib; dñm. beata e anima. ad q̄
 respiciet. Quis e fortitudo ei. Ocu
 li dñi sup timentes eum. Protec
 tor: potentie firmamentu nitens.
 regimen ardoris. et umbratilium
 meridiem. et p̄tano offensionis.
 et adiutorium casus. Exaltans ani
 ma. et humilians oculos. dans san

tate. uitam. et benedictione. **De ob**
molans ex iniquo ob latore iniqua. (v.)
Lano e maculata. et n̄ e bene placite
 sublationes iniustoz. Dñs solus
 sustinentib; se in uera ueritatis et iusti
 tie. dona iniquoz n̄ p̄batissimus n̄
 respicit in oblationib; iniquorum.
 nec in multitudine sacrificioz eoz
 p̄mittabitur peccatis. Qui offert sa
 crificium ex substantia paupum. qm̄
 qui uictimat filium in conspectu
 patris sui. Pams egentium uita pau
 peris e. qui defraudat illum homo
 sanguinis. Qui aufert in sudore pa
 nem. quasi qui occidat proximu suu.
 Qui effundit sanguinem. et qui frau
 dem facit. mercenario fratres suu.
 Unus edificans et unus destruens.
 quid prodest illi nisi labor. Unus
 orans et unus maledicens. cuius uo
 cem exaudiet ds. Qui baptizatur
 a mortuo. et iterum tangit illum.
 quid p̄fert lauatione illius. Sic
 homo qui ieiunat in peccatis suis.
 et iterum eadem faciens. Quod p̄fi
 cit humiliando se. orationem illius
 quis exaudiet. **De disciplina custodien**
Qui conseruat legem de legis. (vi.)
Multiplicat orationem. Sacrifi
 cium salutare adrendere mandans.
 et discedere ab omni iniquitate. et in
 iustatione uitare sacrificiis sup iniusti
 tias. et de peccatis peccatis recedere
 ab iniustitia. Retribuet gratiam qui
 offert simlagnem. pams p̄ganissi
 ni. et qui facit iniam offert sacrifi
 cium. Bene placitum e dño recede
 re ab iniquitate. ne apparebis ante

conspectum di uacuis. **H**ec enim omnia
 p̄ mandatum dñi sunt. Oblatio uisui
 impinguat altare. odor suauitatis ē
 in conspectu altissimi. Sacrificium iu-
 stitie acceptum ē. et memoriam eius nō
 obliuiscetur dñs. **B**ono animo gl'am
 redde dō. et nō minus primitias manu-
 um tuarū. In nom̄i dato hilarem fac uul-
 tum tuū. et in exultatione scifica deti-
 mas tuas. da altissimo scdm datum
 ei. Et in bono oculo ad inuentionem
 factio manuum tuarū. quā dñs retri-
 buens ē. septies tantum reddet tibi.
Noli offerre munera praua. nō enim susci-
 piet illa. Et noli respicere in sacrificiū
 iniustum. quā dñs iudex ē. et nō ē apud
 illum gl'e p̄sone. Non accipiet dñs p̄-
 sonam impingem. et p̄tationem leui ex-
 audiet. Non despiciet preces p̄ pupilli-
 net uiduam. si effundat loquelam
 gemitus. **N**onne lagrimae uidue ad
 maxillam discendet. et exclamatio ei
 sup̄ deducet eam. eas amaxilla ascen-
 dunt usq; ad celus. Et dñs exauditor
 delectans in illis. **Q**ui adorat dñm in
 oblectatione suscipietur. et p̄tatio illi
 usq; ad nubes impingunt. **O**ratio hu-
 milianis se nubes penetrant. et don
 impinget nō consolabimur. Et nō disce-
 det donec aspiciat altissimus. et dñs
 nō longinquat sed iudicabit iustos.
 et faciet iudicium. Et fortissimus nō
 habebit in illis penitentiam. et contri-
 bulet dorsum eorū. Et gentib; reddet
 uindictam donec tollet plenitudinē
 sup̄ eos. Et sceptrā iniquorū contribu-
 let. donec reddat hominib; scdm ac-
 tus suos. Et scdm opa ade et scdm p̄-

sumptionē illi. donec iudicet iudici-
 um plebis sue. Et oblectabit iustos. **(Lvi.)**
Spe **De p̄tatio addim.** (mā sua-
 ciosa mā di. in tempe tribulatio-
 nis. quasi nubes pluuie in tempe
 fictitatis. **M**iserere nr̄i dō omnium. et
 respice nos. et ostende nobis lucem
 miserationum tuarū. Et mitte ti-
 morem tuū sup̄ gentes. que nō exq̄
 ferunt te. Et cognoscant quia nō
 ē dō nisi tu ut enarrent magnalia
 tua. **A**lleuia manum tuā sup̄ gentes
 alienas. et ut uideant potentia tuā
 sic enim in conspectu eorū scificatus es
 in nobis. sic in conspectu nr̄o magni-
 ficaberis in illis. ut cognoscant te sic
 et nos agnouimus. quā nō ē dō p̄ter
 te dñe. **I**nnoua signa. et mira-
 cula. **G**lorifica manum et brachiū
 dextrum. **E**xalta furorem. et effun-
 de iram. **E**xtolle aduersarium. et
 afflige inimicū. **F**estina tempus. et
 memento finis. ut enarrant mira-
 bilia tua. **I**n ira flamme deuoretur
 qui saluatur. et qui pessimant ple-
 bem tuā inueniant p̄ditionem. **C**on-
 tera caput principum inimicorū. di-
 centiū nō ē alius p̄ter nos. **C**ongre-
 ga om̄s tribus iacob. et cognoscant
 quia nō ē dō nisi tu. ut enarrent
 magnalia tua. Et hereditabis eos
 sic ab initio. **M**iserere plebi tue sup̄
 quam inuocatum ē nomen tuū.
 et isrl̄ quem coequasti p̄mogenito-
 tuo. **M**iserere ciuitati scificationis
 tue ierlm̄. ciuitatis requiei tue. **R**e-
 ple hyon in enarrabilib; uerbis tuis.
 et gl'a tua p̄slm̄ tuū. **D**a testimoniu

Ecclesiasticus

quia ab initio creature tue sunt et
 suscita p[ro]phetas quas locuti sunt
 in nomine tuo p[ro]phete p[ro]iores.
 Da mercedem sustinentib[us] te ut p[ro]phete
 tui fideles inueniantur. Et exaudi
 orationes seruo[rum] tuo[rum]. Sed
 benedictione[m] aaron d[omi]ni tui. Et di
 rige nos in uia iusticie. Et sciunt os
 qui inhabitant terram quia tu es
 de[us] conspecto[rum] scilo[rum]. Omne[m] escam
 manducant uenter. Et e[st] tibus cibo
 melio[rum]. Fauces contingunt cibum
 ferre. Et cor insensatum uerba men
 dacia. Et os prauum dabit tristitiam.
 Et homo peruersus resistet illi. Omne
 masculinum excipiet mulier. Et e[st] fi
 lia melio[rum] filia. Species mulieris
 exhilarat facie[m] uiri sui. Et sup[er] omne[m]
 concupiscentiam hominis sup[er] du
 ret desiderium. Si e[st] lingua cura
 tionis. Et e[st] mitigationis misericordie.
 Non e[st] uir illius contra filios homi
 num. Qui possidet muliere[m] bona inchoat
 possessione[m]. adiutorium contra illu[m]
 e[st] et columna ut requies. Ubi no[n]
 e[st] sepi[us] diripietur possessio. Et ubi no[n]
 e[st] mulier gemescit egens. Cui cre
 dit qui no[n] habet indium. Et delectes
 ubi tuncq[ue] obscurauerit. Quia si
 succinctus latro exiliens decumta
 te incuitatem. Omnis amicus dicit.
 Et ego amicitiam copulam. Sed e[st]
 amicus solo nomine amicus. Glo
 ne tristitia inest usq[ue] ad mortem.
 Sodalis aut[em] et amicus ad inuicia
 nam conuertentur. Ope sumpto
 nequissima. unde creata es. Et oo
 perire arida malitiam. Et dolositate[m]

illius. Sodalis amicus conuocanda
 et inoblectatione. Et in tempe tribu
 lationis aduersarius erit. Sodalis a
 mico condolet causa uentris. Et con
 tra hostem accipiet scutum. Non ob
 huscatis amici tui in animo tuo. Et
 non in memoris illius in opib[us] tuis. Glo
 li consiliari cum socero tuo. Et zelan
 tib[us] te absconde consilium. Omnis
 consiliarius proderit consilium. sed
 e[st] consiliarius in semetipso. A consi
 liario serua animam tuam. prius
 scito que sit illius necessitas. Et ipe
 enim animo suo cogitauit. ne forte in
 tar sudem uita. Et dicat tibi bona e[st]
 uita tua. Et stet et contrario uidere qd
 eueniat. **Cum singl[is] q[ui]t[ur] p[ro]cedendum**
Quam uero religioso tracta sit. et
 delectate. Et cum multo deuul
 titia. non consiliari. Et cum mulie
 re de ea que emulatur. cum timido
 debello. Cum negotatore detrahet
 none. cum emptore de re uentione.
 cum uero libido de gratia agendis. **liudo.**
 Cum impio de pietate. cum inhone
 sto de honestate. Cum operario annua
 li de confirmatione anni. cum seruo
 pigro de multa opatione. Non adre
 das his in omni consilio. Cum uero
 sensato assiduis esto. quem tuncq[ue]
 cognoueris obseruantem timore[m]
 si. cuius anima e[st] scdm anima tua.
 Qui tuncq[ue] titubauerit in tenebas.
 non condoleuit tibi. Et cor boni con
 silij statua rectum. non enim e[st] tibi aliud
 plus illo. Anima uiri sci enunciat
 aliquando uera quam septem cur
 cum spectatores sedentes ad specula

(Iviii)

(Iviii)

dum. Et in his omnibus deprecare altis-
simum. ut dirigat uniuersitate uiam
tuam. ante omnia opera uerbum uerax
predat te. et ante omnem actum consi-
lium stabile. Verbum nequam inu-
tantur. Ex quo quattuor partes o-
runtur. bonum. et malum. uita. et mors.
et dominatrix eorum est assidua lingua.
Vir peritus multos erudit. et ani-
me sue suauis est. *De sophistis et insula*

(vii)

Qui sophisticate loquitur. odi-
bilis est. omne re defraudabitur.
Non est enim data illi ad domino gratia. Om-
nem enim sapientia defraudatus est. Et sa-
piens anime sue sapiens. et fructus
sensus illius laudabilis. Vir sapiens
plebem suam erudit. et fructus se-
sui illius fideles sunt. Vir sapiens
implebitur benedictione. et uidentes
illum laudabunt. Vita uiri inu-
mero dierum. dies autem ipsius inu-
merabiles sunt. Sapiens in populo he-
reditabit honorem. et nomen illi
erit uiuens meritorium. Filius in uita
tempta animam tuam. et si fue-
rit nequam ne des illi potestate. Non
enim omnibus omnia expediunt. et non
omni anime omne genus placet. No-
li audire esse in omni epulatione. et non
effundas te super omnes. et stam. In mul-
tis enim estis erit infirmitas. et apes-
lentia adpropinquauit usque ad colera.

capula

(viii)

Hic plebs multi abierunt. qui autem
abstinens est adiciet uitam. *De medico.*
Honora medicum pro necessitate.
et enim illum creauit altissimus.
A deo est omnis medela. et a rege accipiet
donationem. De disciplina medici exalta

uit caput ipsius. et in conspectu
magnorum conlaudabitur. Altissima
deus creauit medicinam. et in-
prudens non obhorruit illam. et non
ne aliquo indulgata est amara aqua.
ad agnitionem hominum uirtus illorum. et
dedit hominum scientiam altissimus.
Honori in mirabilibus suis in his
curans mitigauit dolorem. et unge-
tarius pigmentum suauitatis. et facier
unctiones conficiens sanctatis. et
non consummabunt opera eius. Pax enim
si super faciem terre. *De orando de rege* (ix)

Filius in uita infirmitatis. *De orando de rege*
infirmitate non despicias te ipsum.
sed ora dominum et ipse curauit te. auer-
te a delicto et dirige manus. et ab omni
delicto munda cor tuum. Da suauita-
tem et memoria similitudinis panis
et cibum. et in pingua oblatione
et da locum medico. et enim illum dominus
creauit. Et non discedat a te quoniam opera eius
sunt necessaria. Est enim tempus
quando inmanis illos incurtas.
Ipsi uero dominum deprecabuntur ut dirigat
requiem eorum. et limitate pro conuer-
satione illorum. Qui delinquit in con-
spectu eius qui fecit eum incidat in man-

Filius in *De peregrinis* (medici) (x)
mortuum producit lacrimas. et
quasi diu passus incipe plorare. Et
secundum iudicium contege corpus illius.
et non despicias sepulturam illi. propter de-
laturam autem amare fer luctum
illi una die. et consolare pro tristitia
tam. Et fac luctum secundum meritum
eius una die uel duobus pro detractione.
Altissima enim festinat mors. et co-

Ecclesiasticus

periet uitam. Et tristitia cordis
 flectet ceruicem. in abductione yma
 ner tristitia. et substantiam inopis
 scdm cor ei. Non dederis intristiam
 cor tui. sed repelle eam a te. Et mem
 ro non uisum. noli obliuisci neq; eum
 e conuersio. Et huic nichil pderis. et
 te ipm pessimabis. memor esto iudi
 ci mei. sic em erit et tui. **M**ichi heri
 et tibi hodie. In reque mortui requi
 escere fac memoria ei. et consolare
 eu in exitu sps sui. **S**apientiam scribe
 in tempe uacuitatis. et qui minorat
 actu sapientiam pterit. **Q**ua sapientia
 replebitur qui tenet ararium. et qui
 glatur in aculo. **S**icut uero boues agiter
 conuersatur in opib; eoz. et narratio
 ei in silis taurorum. **C**or suu dabit ad
 uersandos sulcos. et uigilia ei in sagi
 na. et pinguedine uaccarum. **De fin**
Sic omnis faber. et **gulis artificibus**
 architectus. qui noctem tanqua
 dien transiit. **Q**ui sculpsit signacula
 sculpsit et ad fidem ei uariat pictu
 ra. **C**or suu dabit in similitudine pic
 ture. et uigilia sua pfect opus. **S**ic fa
 ber ferrarius sedens iuxta incudine.
 et considerans opus ferri. **V**apor ignis
 uret carnes ei. et in calore fornans co
 certatur. **V**ox mallei in nouat aure
 ei. et contra similitudine uasi oculi ei.
Cor suu dabit in consumatione opm.
 et uigilia sua ornabit in pfectione. **S**ic
 figulus sedens ad opus suu. conuer
 tens pedib; suis rotam. qua in sollicitu
 dine positus e semp ip opus suu. **E**t
 innumera e omis opatio ei. **I**n brachio
 suo formabit lutum. et ante pedes

suos curuauit uitam suu. **C**or suu
 dabit ut consument linitionem. et
 uigilia sua mundabit fornacem. **O**ms
 hi in manib; suis sperauerunt. et in
 quisq; in arte sua sapiens e. **S**ine his
 omnib; n edificabitur ciuitas. et n in
 habitabit. nec inambulabunt. et in
 ecclesia n transibunt. **S**up sellam iudi
 cis n sedebunt. et testamentum iudi
 ci n intelligunt. **I**erq; palam faciunt
 disciplinam et iudicium. et in parabolis
 n inueniuntur. **S**ed creaturam eui
 confirmabunt. et de pccatio illoz iopa
 non e artis. accommodans animam
 suu. et conquirentes in lege altissimi.
Sapientia omni anti **De sapientia.** **De m.**
 quoz. exquirat sapiens et iphe
 tis uatauit. **A**rationem uirorum
 nominatoz conseruauit. et in uer
 sutas parabolaz simul inuonit.
Occulta puerbioz exquirat. et in ab
 sconditis parabolaz conuersabitur.
 et in medio magnorum ministrat.
 et in conspectu pfidis apparebit. et i
 tram alienarum gentium transiet.
Bona em et mala in hominib; temp
 taut. **C**or suu tradidit ad uigilandum
 diluculo. addim qui fecit illum.
 et in conspectu altissimi de pccabitur.
Aperiet os suu in oratione. et pde
 lictis suis de pccabit. **S**i em dno mag
 nus uoluerit. spu intelligente re
 plebit illum. et ipse tanqua in bre
 mittit eloquia sapientie sue. et in
 oratione confitebit dno. et ipse di
 rigit consiliu ei in disciplina. et in
 absconditis suis consiliabit. **I**pse
 palam faciet disciplina doctrine

lxv.

De m.

liber
sue. et in lege testamenti domini gloriabitur.
Conlaudabunt multi sapientiam eius.
et usque in seculum non delebitur. Non recedet
memoria eius. et nomen eius requireretur age-
neratione in generatione. Sapientiam
eius enarrabunt gentes. et laudem eius
munitur ecclesia. Si permanserit no-
men relinquit prorsusquam mille. et
requieverit. perdet illi. Adhuc con-
siliabor ut enarrem. et furore enim re-
pletus sum. In iocunde dicit. Obedite me
dum fructus. et quasi rosa planta-
ta super riuum aquarum fructificare. Qui
libanus odorem suauitatis habere.
Flores flores. quasi lilium. date odo-
rem. et frondete in gratiam. et conlau-
date canticum. et benedicite dominum in
opibus suis. Date nonnum eius magnifi-
centiam. et confitemini illi in iocunde
labiorum iocunde. In canticis labiorum et
citharis. et sic dicitis in confessione.
Opa domini uniuersa bona ualde. In iocunde
bo eius stetit aqua sicut congeries. et in
sermone oris eius sicut exceptoria aquarum.
et cisterna. siue lac collectoria. quoniam in
precepto ipsius placet sicut. et dulcedo.
et non est immoratio in salute illius. O-
pa omnis carnis coram illo. et non est
quicquam absconditum ab oculis
eius. Usque in seculum respiciet. et
nichil est mirabile in conspectu eius.
Non est dicere quid est hoc aut quid
est illud. Omnia enim in tempore suo que-
rentur. benedictio illius quasi flum-
us mundant. et quomodo cataphis-
mus aridum inebriant. sed na ipse
gentes qui non exquirunt eum here-
ditant. Quomodo conuertit aquas

.i. diluunt.

in siccitate. et siccata est terra. et uie illi
uie illorum directe sunt. sic peccatori-
bus. offensiones inuita eius. Bona bonus
creata sunt ab initio. sic nequissimi
bona et mala. *Vita hominis subleuata.*
et iocunde ueressarie rei uite homi-
num. aqua ignis. et ferrum. lac. et
pauis. simlaginis. et mel. et botri-
uue. et oleum. et uestimentum. Hec
omnia in bona. sic impius. et pecca-
toribus. in mala conuertent. Sunt
sicut qui adiudicium creati sunt.
et in furore suo confirmauerunt
ornamenta sua. et in tempore confir-
mationis effundet iracundiam. et furo-
rem eius qui fecit illos confundet. ig-
nis. grando. famis. et mors. Omnia
hec adiudicium creati sunt. bestias
dentes. et scorpius. et serpentes. et rom-
phea iudicantis in exterminium
impios. In mandatis eius epulabuntur.
et super terram in ueressitate parabuntur.
et in tempore suis non perierunt uerbum
propterea ab initio confirmatus. et
consiliatus sum. et cogitauit. et scrip-
ta dimisi. Omnia opa domini bona. et om-
ne opus hora sua subministrant.
Non est dicere. hoc illo nequius est.
Omnia enim in tempore suo conprobantur.
et inuita in omni corde. et ore con-
laudate. et benedicite nomen domini.
Occupatio magna creata est omnibus
hominibus. et uigilum graue super filios
adam. adie exitus de uentre ma-
tris eorum. usque in diem sepulture in
matre omnium. Cogitationes eorum. et ti-
more cordis. adiudicium expecta-
tionis. et dies de finitionis. Reside

res sup sedem gloriosam. usq; adhu
 miliatum intra z cinere. abeo qui
 utitur hiacyntho z portat coronā.
 usq; ad eum qui operitur lino cru
 do. Fuor zeus tu multus fluctua
 no. z timor mortis. iracundia p
 seuerans. z contentio. z intempe
 refectiois incubili. Somnus mor
 tis immutat scientiam ei. modicu
 tamquam nichil utrequie. z abeo
 infornis quasi indie respectus.
 z conturbatus ē inuisu cordis sui.
 Sanguan qui euaserit indie bel
 li. intempe salutis sue exsurrexit.
 z admirans ad nullum timorem.
 cū omni carne. ab homine usq; ad
 pectus. z sup peccatores septuplū.
 Et hec mors linguinis contentio.
 z rompha. obpressiones. fames.
 z contritio z flagella. Sup inq; s
 creta sunt hec omnia. z p̄ illo
 factus ē catachismus. Omnia em
 que deria sunt. in tiam conuerte
 tur. z aque om̄s in mare conuer
 tumur. Omne minus z iniqui
 tas deletur. z fides in sc̄m stabit.
 z substantie iniquorum. sic flu
 uis siccabitur. z sic contritiū
 magnū in pluua manebunt.
 inaperiendo manus suas letabit.
 sic preuaricatores in consumatōe
 tabescent. nepotes impioz non
 multiplicabunt ramos. z radices
 in munde sup cacumen petre. son
 ant sup omnem aquam. Viridia
 uero sup omnem aquam. z ado
 ram fluminis. ante omne femm
 ebilletur. Gratia sic paradysus ī

benedictionib; z m̄a in seculo p
 manet. Vita fuffi sufficientis sibi
 opari concultabitur. z mea inue
 nies thesaurum fili. Edificatio ciui
 tatis condulcauit nomen. z super
 het mulier immaculata compinat.
 Vinnū z musica lenificat cor. z
 sup utraq; dilectio sapientie. Cithya
 z psalterium suauem faciunt me
 lodiam. z sup utraq; lingua suauis.
 Gratiam z speciem desiderant ocu
 lus tuus. z sup hoc uride fatom̄s. u
 feminis. facio feminis actio. Amicus
 z sodalis in tempore conuenientes.
 z sup utrosq; mulier cū uro. Frat̄s
 in adiutorium in tempore tribula
 tionis. z sup eos m̄am liberauit.
 aurum z argentum constituet pe
 dem. z sup utrumq; consilium be
 neplacitum. Facultates z uictus ex
 altant cor. z sup hec timor d̄m. glō
 ē in timore d̄m minoratio. z n̄ ē in
 eo inquirere ad uitiorum. Timor
 d̄m sic paradysus benedictionis. z
 sup eam glām operuerunt illū.

P timore uite tue ne indigeas.
 melius ē em̄ mori quam indige
 re. Vir respiciens immensam ahe
 nam. n̄ ē uita ei incogitatione uic
 tus. alit em̄ animam suā tibi ahe
 nis. Vir aut̄ disciplinatus. z erudi
 tus custodiet se. In ore prudentis cō
 dultabitur inopia. z in uentre ei ig
 nis ardebit. *de memoria mortis* CXXV.

O mors quam amara iudicio. u
 ē memoria tua. homini pacē
 habenti in substantis suis. Curo q̄to.

et cuius uie directe sunt in omnibus
 et adhuc ualent accipere cibum.
 Omnis bonum est iudicium tui homini
 indigentem. et qui minoratur
 uiribus defecto etate. et cui de omnibus
 cura est. et incredibili. qui perdit sa-
 pientiam. et non meminit iudicium
 mortis. memento que ante te fue-
 rint. et que super uentura sunt tibi.
 Hoc iudicium ad nos omnium carum.
 quid super ueniet in beneplacita al-
 tissimum. Sive decem. sive centum.
 sive mille anni. non est enim in inferno
 accusatio uite. Filii abominationum
 sunt filii peccatorum. et qui conuer-
 santur secus domos impiorum.
 filiorum peccatorum peribit hereditas.
 et cum semine illorum adfuerit obpro-
 brium. De patre impio querentur filii.
 quoniam propter illum sunt in obprobrio.
 Ve uobis uiri impii. qui dereliqui-
 tis legem domini altissimi. et si nati
 fueritis. in maledictione nascimini.
 et si mortui fueritis. in maledictio-
 ne erit pars uia. Omnia que de terra
 sunt interra conuertentur. sic im-
 pii a maledicto imperditione. Quod
 hominum in corpore ipsorum. nomen
 autem impiorum delebitur. Etiam habe-
 de bono nomine. hoc enim magis per-
 manebit tibi. quam mille thesau-
 ri magni pretiosi. Bone uite numerus
 dierum. bonum autem nomen permanet
 meum. Disciplinam in pace con-
 serua te fili. Sapientia enim abscon-
 dita. et thesaurus occultus. que uni-
 litas in utrisque. Melior est homo qui
 abscondit stultitiam suam. quam homo

qui abscondit sapientiam suam. Verum-
 tamen reuertimini in his que proce-
 dunt de ore meo. Non est enim bonum
 omnem irreuerentiam obseruare.
 et non omnia omnibus bene placent in fide.
Erubescite in bonis. in uis domini
 matrem et patrem de for. diuini-
 tatione. et apertissime et aperte
 demerito. In principe et audite deli-
 to. asynagoga et plebe demeritate
 a socio et amico demeritate deloto in
 quo habitas. de furto. de ueritate di-
 testamento. Debiti cubitu in pambus.
 et ab offuscatione dari et accepti. a fili-
 tibus. de fidei. de respectu mulieris for-
 nicarie. et ab auersione uultus cogna-
 ti. et de auertis faciem tuam a proximo
 tuo. et ab auerendo partem. et non re-
 stituendo. Ne respicias mulierem
 alieni uiri. et ne serueris ancillam ei-
 ne que serueris ad lectum eius. ab amici
 de sermonibus. in imperiis. et cum dederis
 ne inproperis. Non duplicis sermo-
 nem. auditus de reuelatione sermo-
 nis absconditi. et eris uere sine con-
 fusione. et inuenies gratiam in conspec-
 tu omnium hominum. Ne prohibis
 omnibus confirmaris. et ne accipias per-
 sonam ut delinquas. De lege altissi-
 mi et testamento. et de iudicio iustifi-
 care impium. De uerbo socio. et im-
 piorum. et de datione hereditas ami-
 corum. et de equalitate stare et ponde-
 rum. et de acquisitione multorum et
 paucorum. De corruptione emptionis
 et negotiorum. et de multa disciplina
 filiorum. et seruo pessimo latus sanguis
 nare. Super mulierem nequa bonum

lxv

non exardescunt in uigilijs suis. **C**u
 de arcibus benedixit qui fecit illum.
 Valde speciosus est in splendore suo. **G**
 raui celum in splendore glorie sue. **M**
 anus excelsi aperuerunt illum. **I**mpio
 suo adcelerant in uicem. **E**t acceperunt
 coruscationes emittere iudicij sui. **S**
 pterea aperti sunt thesauri. **E**t euolue
 runt nebulae sicut aues. **I**mmagnitudine
 sua posuit nubes. **E**t confracti sunt
 lapides grandinis. **I**n conspectu eius co
 mouebunt montes. **E**t in uolunta
 te eius aspirauit notus. **V**ox tonitru
 eius exprobrauit iram. **T**empestas aqui
 lonis. **E**t congregatio spiritus. **S**icut aues de
 ponens ad sedendum asperget in uicem.
Et sicut locusta demergens descensus
 eius. **P**ulchritudine coloris eius ammi
 rabitur oculus. **E**t super imbrem eius ex
 pauescet cor. **C**elum sicut saleem effu
 dit super iram. **E**t dum gelauerunt fi
 ent tanquam cacumina tribuli.
Frigidus uentus aquilo. **F**lauit et
 gelauit crystallus ab aqua. **S**uper
 omnem confectionem aquarum requiescit.
Et sicut locusta induit se aquis deuora
 uit montes. **E**t exuret desertum. **E**t
 extinguit uiridem sicut ignem. **M**
 edicina omnium infestatione nebu
 le. **R**os obuians ab ardore. **E**t ueniens
 in humilem efficiet eum. **I**n sermone
 illius sicut uentus cogitatione sua
 placuit habyssus. **Q**ui nauigant
 mare enarrant periculum eius. **E**t au
 dientes auribus non ammirabit illi
 preclara et mirabilia opera. **V**aria ge
 nera bestiarum et omnium pecorum et
 creatura beluarum. **P**ropter ipsum con

firmatus est ueneris finis. **E**t in sermo
 ne eius composita sunt omnia. **M**ulta di
 cimus et deficiemus uerbis confirm
 natio aut sermorum ipse est motus.
Gloriantes ad quod ualebimus. **I**pe
 enim omnipotens super omnia opera sua.
Terribilis est dominus et magnus uehem
 ter. **E**t inuincibilis potentie ipsius. **G**lo
 rificantes dominum. **Q**uamquam nunquam
 potueris. **S**uper ualebit adhuc. **E**t am
 mirabilis magnificentia eius. **B**enedi
 centes dominum exaltate illum quam
 potestis. **M**aior est enim omni laude. **E**x
 altantes eum replemini uirtute. **N**e la
 boretis non enim habebitis. **Q**uis uidit
 eum et enarrant. **E**t quis magnifica
 uit eum sicut est ab initio. **M**ulta abscon
 dita sunt maiora his. **B**auca enim ui
 diuimus opum eius. **O**mnia autem dominus fe
 cit. **E**t pie agentibus dedit sapientiam.
Laudemus uiros **L**uis patrum. **L**ix.
Laudemus uiros et parentes nostros in gene
 ratione sua. **M**ultam gloriam fecit
 dominus magnificentia sua a seculo. **D**omi
 nantes in potestatibus suis homines
 magnos uirtute. **E**t prudentia sua posi
 ti. **A**mirantes in prophetis dignitate
 prophetarum. **E**t imperantes in sen
 ti populo. **E**t uirtute prudentie populi scilicet
 summa uerba. **I**n ueritate sua requi
 rentes modos nauis. **E**t narra
 tes carmina scripturarum. **H**omines
 in diuinitate in uirtute pulchritudinis
 studium habentes. **P**acificantes
 in donis suis. **O**mnes isti in gene
 rationibus gentis sue gloriam adepti
 sunt. **E**t in diebus suis habentur in lau
 dibus. **Q**ui de illis nati sunt. **R**eliquerunt

411

Ecclesiasticus

nomen narrandi laudes eoz. Et s
 quorum n̄ e memoria perierunt
 quasi non fuerint. nati sunt q̄
 nō nati: filii eoz cū illis. Sed illi iu
 ri n̄ie sunt quoz pietates n̄ defuerit.
 cū semine ipoz p̄seuerat. bona he
 reditas nepotum illoz. Et intestam
 tis stetit semen eoz. gl̄a eoz n̄ de
 relinquetur. Forpora eoz in pace se
 pulta sunt. nomen eoz uiuit in
 generationes & generaciones. Sapi
 entiam ipsoz narrent p̄li: laudem
 ipsoz nuntiet ecclesia. Enoch pla
 cuit dō & translatus ē in paradiso:
 ut det gentib: penitentiam. Ioc in
 uentus ē p̄fectus uultus. & in tempe ra
 cundie factus ē reconciliatio. Ido remi
 sum ē reliquum t̄re cū factum ē dilu
 uium. Testimonia celi posita sunt
 apud illum. n̄ deleberi possit diluuiū
 omnis caro. Abraham magnus pater
 multitudine gentium. n̄ ē inuen
 tus similis illi in gl̄a. qui conseruauit
 legem excelli. Et fuit in testamento
 cum illo in carne ei. fecit stare testam̄
 tum. Et in temptatione inuentus ē
 fidelis. ideo iure mirando dedit illi se
 men in gente sua. Crescere illum q̄
 t̄re cum illis: ut stellas exaltare
 semen ei. Et hereditari illos amari
 usq; ad mare. & a flumine usq; ad ter
 minos t̄re. Et in laet eodem fecit
 modo p̄t̄ abraham patrem ipsius.
 benedictionem omnium gentium
 dedit illi. Et testamentum confirma
 uit. sup caput q̄ iacob. Agnouit eum
 in benedictionib: suis. & dedit illi he
 reditatem. Et diuisit ei partem unū

bus duodecim. & conseruauit illi ho
 minis manū. & inueniente gratia i
 oculis omnis carnis. Dilectus adō &
 hominib: moyses. cuius memoria in
 benedictione ē. Similem illum fecit in
 gl̄a scōz. & magnificauit eum in imo
 re inimicōz. & in uerbis suis monstra
 plauit. Glorificauit illum in consp̄
 tu regum. & unxit illi coronam p̄li
 sui. & ostendit illi gl̄am suam. In fide
 & lenitate ip̄i sc̄m fecit illum. & elegit
 illum de omni carne. Audiuit enim
 eum & uocem ipsius. & induxit illū
 in nubē & dedit illi coronam. Precep
 ta & legem uite & discipline docere ia
 cob testamentum ut iudicia sua isrl̄.
 Excelsum fecit aaron fratrem ei. & si
 milem sibi dedit ibi leui. Statuit ei te
 stamentum eternum. & dedit illi sac
 donum gentis. & benificauit illum
 in gl̄a. Et circumcinxit illum zona
 gl̄e. induit illum stola gl̄e. Et corona
 uit illum in uasis nitidis circumpedes.
 & femoralia & humerale posuit ei. &
 cinxit illum tumidabilis aureis
 plurimis in gyro. Dare sonitum in
 successu suo audiri facere. sonitum
 in templo. in memoriam filius gen
 tis sue. Stola sc̄m auro & it̄ r̄achme
 ro. & purpura opus textile uiri sapie
 res iudicio. & ueritate p̄cedit. Torto
 corro opus artificis gemmis p̄no
 sis figuratis in ligaturam auri. Et
 ope lapidariū sculptis in memoriam.
 sc̄dm numerum tribuum isrl̄. Co
 ronam auream supra mitram ei. ex
 pressam signo sc̄tatis. gl̄a sc̄tatis.
 opus uirtutis. Desideria oculorum

filii
 eoz p̄ il
 os usq; iē
 nū man
 emē eoz.
 .i.
 .ii.
 .iii.
 .iiii.
 .v.

.vi.

.vii.

oib ip̄

ornata. sic pulchra ante ipsum n̄ fue-
runt alia usq; ad originem. Non indu-
tus ē illa alienigena aliquis sed tan-
tum filii ipsius soli. et nepotes ei per
omne tempus. Sacrificia ei consup-
ta sunt igni cotidie. complevit moy-
ses manus ei. et unxit eū oleo sc̄o.
Factum ē illi testamentum eter-
num. et semini ei sicut dies religio-
si sacerdotio. et habere laudem. glo-
rificam ipsi sui in nomine suo.
Ipsium elegit ab omnibus iuuentē. af-
ferre sacrificium dō incensum. et bo-
num odorem. In memoriam place-
re pro populo suo. dedit illi imper-
petuis suis potestatem. et testimonium
iudiciorum docere iacob testimo-
nia. Et in lege sua lucem dare israel.
Quia contra illum steterunt alie-
ni. et propter inuidiam circumdederunt
illum homines in deserto.
Qui erant cum datan et abiron. et
congregatio horeb in iracundia. Vi-
dit dñs d̄s et n̄ placuit illi. et con-
sumpti sunt in impetu iracundie.
Fecit illis monstra. et consumpsit illos
in flamma ignis. Et addidit aaron
in gl̄iam. et dedit illi hereditatem.
et primitias fructuum t̄re diuisit
illi. Et panem ipsis imperpetuis pa-
rauit in facietatem. nam sacrificia
dñi edent que dedit ipsi. et semini
ei. Et iterum in terra gentes heredi-
tauit. et pars n̄ ē illi in gente. ipse
enim pars illi ē. et hereditas. Et fine-
es filius eleazari. tertius in gl̄ia ē
Imitando dñm in timore. et stare
in reuerentia gentis. In bonitate

.viii.

ipm

et alacritate anime sue placuit dō
isrl. idō statuit ad illum testamen-
tum pacis. Principem sc̄o. et gen-
tis sue ut sit illi. et semini ei sacer-
no dignitas in eternum. Et testame-
tum dauid regis filio iesse detri-
bu iuda hereditas ipsi. et semini ei.
ut sapientiam daret in cor. n̄m
iudicare gentem suā iniustitia ne
abolerentur bona ipsorum. et gl̄iam cor-
ingente ipsorum etiam fecit. For-
tis in bello hiesimane successor.
moyse propheta. qui fuit magnus
sc̄dm nomen suum. Maximus
in salute electorum dei. et pugna-
re insurgentes hostes. ut conse-
queretur hereditatem isrl. Quam
gl̄iam adeptus ē intollendo ma-
litas. et iactando contra ciuitate
romphicas. Quis ante illum sic
restitit. Jam hostes ipse dñs p-
duxit. aut n̄ in iracundia ei impe-
ditus ē sol. et una dies facta ē qua-
si duo. Et inuocauit potentem.
altissimum in obpugnando mi-
nicos undiq;. Et audiuit illum
magnus. et sc̄s d̄s in laus grandi-
nis uirtutis ualde fortis. Et im-
petum fecit contra gentem hos-
tilem. et in discensu perdidit con-
narios. ut cognoscant gentes
potentiam ei. quia contra dñm
pugnare n̄ ē facile. Et sequitur
est at ergo potentes. et in dieb;
moyse unam fecit. ipse et taleb fi-
lius iephonne stare contra hostē
et prohibere gentem appetans. et p-
fringere murmur malitie. Et

. ipi duo.

Ezechias?

ip̄i duo constituti in apericulo libe-
 rati sunt. annuero sexcentorum.
 milium peditum inducere illos
 in hereditatem in terra que manat
 lac & mel. Et dedit dñs calep formi-
 tudine. & usq; ad senectutē pman-
 sit illi virtus. ut ascenderet in ex-
 celsum terre locum. Et semen ip̄-
 sius obtinuit hereditatem. ut
 uiderent omnes filij isrl. quod
 bonum ē obsequi sc̄o dō. Et iudi-
 ces singuli suo uoimine quorum
 non ē corruptum cor. qui n̄ auer-
 si sunt ad dño. ut sit memoria il-
 lorum in benedictione. & ossa illoz
 puluident de loco suo. & nomen eoz
 pmanet in eternum. Pmanente
 ad filios illorum sc̄oz uirorum
 gla. Dilectus ad dño suo samihel
 ppheta dñi. renouauit imperiū
 & iuxit principes in gente sua.
 In lege dñi iudicauit congregatio-
 nem. & iudic dñs iacob. & infide-
 sua p̄batus ē ppheta. Et cognitus
 ē in uerbis suis fidelis qui auodit
 dñm lucis. Et inuocauit dñm potē-
 tem. & obpugnando hostes circun-
 stantes undiq; in oblationem uiri-
 tuum uolans. & intromit de celo dō.
 & in sonitu magno audiam facti
 uocem suam. Et conteruit prin-
 cipes tyriorum. & omnes duces
 philistin. Et ante tempus finis
 uite sue. & seculi. testimonium pre-
 buit in conspectu dñi. & xpi. pecu-
 nas. & usq; ad calcamēna ab omni
 carne n̄ accepti. & n̄ accusant illū
 homo. Et post hęc dormiunt et

notum fecit regi. & ostendit illi fi-
 nem uite sue. & exaltauit uocem ei-
 deria. in ppheta delere impietate
 gentis. Post hunc surrexit nathā
 ppheta in dieb; dauid. & quasi ad eoz
 separatus ē a carne. sic dauid a filijs
 isrl. Cum leonib; iustit quasi cum
 agnis ouium. & in uersis similiter
 fecit. Et in iuuentute sua nunquid
 n̄ occidit gigantem. & extulit ob-
 p̄rium degente. In tollendo ma-
 num in saxo. funde deiecit in exul-
 tationem gl̄ golie. Vbi inuocauit
 dñm. omnipotentem. & dedit i dex-
 teram ei tollere hominem fortem
 in bello. & exaltare cornu gentis sue.
 Sic in decem milib; glorificauit il-
 lum. & laudabit illum in benedic-
 tionib; dñi. in offerendo illi coronā
 glorie. Conteruit eū in multos in-
 diq; & struxit philistin contrario.
 usq; in hodiernum diē. Conteruit
 cornu ipsoz usq; in eternum. In omni
 ope dedit confessionē sc̄o. & excelso
 in uerbo glorie. de omni corde suo
 laudauit dñm. & dilexit dñm qui fe-
 cit illum. Et dedit illi contra inimicos
 potentiam. & stare fecit tanto-
 res contra altare. Et in sono eoz dul-
 ces fecit modos. & dedit in celebra-
 tionib; detus. & ornauit tempora
 usq; ad consummationē uite. ut
 laudarent sc̄m nomen dñi ut am-
 phificarent mane di sc̄itate. Xpc p̄-
 gant peccata ipsius. & exaltauit
 in eternum cornu ipsius. & dedit illi
 testamentum regum. & sedem gl̄e
 in isrl. Post ip̄m surrexit filius

.xj.
.xij.

.p̄i duo.

.xiii.

senatus & p[ro]p[ter] illum p[ro]fuit omne
 potentiam inimicor[um]. Salomon im-
 peravit in dieb[us] pacis. tunc subiecit
 d[omi]n[us] om[n]es hostes. ut conderet domum
 in nomine suo. & paret scitatem in
 sempiternum quemadmodum erudi-
 tus e[st] in iuventute sua. Et impletus
 e[st] quasi flumen sapientia. & tenuit re-
 texta anima tua. Et replesti in com-
 parationib[us] emarginata ad insulas.
 longe distulisti nomen tuum. & dilect-
 tus es in pace tua. Incautus e[st] & p[ro]-
 uerbis & comparationib[us]. & inter-
 pretationib[us] mirate sunt t[er]re. Et in no-
 mine d[omi]ni ditius e[st] cognomen d[omi]ni israel.
 Colligisti quasi auriscalum aurum.
 & ut plumbum complesti argenti.
 Et rechinasti femora tua mulierib[us].
 potestatem habuisti in uero corpore.
 Et dedisti maculam in gloria tua.
 & profugasti semen tuum inducere
 iracundiam ad liberos tuos. & in
 ceteris stultitiam tua[m] ut faceres in
 perium hyperitium. Et ex ephraim
 imperare imperium dixit. d[omi]n[us] au-
 tem non reliquit misericordiam suam. qui per-
 det misericordiam suam. & non corrumpit nec
 deleuit opa sua. Qui perdet ab stirpe
 nepotes electi sui. & semen eius qui
 diligit d[omi]n[um] non corrumpit. Dedit
 aut[em] reliquum iacob. & dauid de
 sa stirpe. Et finem habuit salomon
 cum patrib[us] suis. & reliquit post
 se de semine suo stultitiam agere.
 Et inuincitum multum ap[er]tuden-
 tia roboam. qui auerit gentem co-
 silio suo. Et heroboam filium na-
 bath. qui peccare fecit israel. Et dedit

.xiiii.

.xv.

ephrain uiam peccandi. & plurima
 redundauerunt peccauerunt ipsos.
 Valde enim auerterunt eos a terra sua.
 & quesierunt omnes nequitas. usque
 dum perueniret ad illos defensio.
 & ab omnibus peccatis liberauit eos.
 Et surrexit helias propheta quasi
 ignis. & uerbum ipsius quasi fax
 ardebat. qui eduxit millos tanquam
 & mirantes illos in uia sua pau-
 ci facti sunt. Non poterant enim su-
 stinere precepta d[omi]ni. Verbum enim
 d[omi]ni exaltat celum. & deicit a se
 ignem terre. sic amplificatus e[st] he-
 lias. in mirabilib[us] t[er]ris. Et quis po-
 test similiter gloriari tibi. qui sus-
 tulisti mortuum ab inferis. Desor-
 te mortis in uerbo d[omi]ni d[omi]ni. Qui deie-
 cisti reges ad perniciem. & confre-
 gisti facilem potentiam ipsorum.
 & gloriosos de heredo suo. Qui audis
 minima iudicium. & inchores iudi-
 cia defensionis. Qui inuincit reges
 ad penitentiam. & prophetas facis
 successores post te. Qui receptus e[st]
 in turbine ignis. & in uerbo equos
 igneorum. Qui scriptus es in diu-
 temporum. & leuis iracundia d[omi]ni.
 Conciliare cor patris ad filium. & re-
 stituere tribum iacob. Beati sunt
 qui te uiderunt. & inauentia tua
 detozati sunt. Jam nos uita uui-
 mus tantum post mortem. ante
 non erit tale nomen n[ost]rum. Helias
 qui in turbine rectus e[st]. & in heliseo
 completus e[st] s[er]u[us] eius. Et in dieb[us] suis
 non p[ro]tinuit principem. & in po-
 tentiam nemo uita illum. nec

.xvi.

.xvii.

sperant illum uerbum aliquod.
 Et mortuum prophetam corpus ei
 in terra sua fecit monstra. Et in mor-
 te mirabilia opera ipsius. In omnibus
 istis non penituit ipsi. Et non recesserunt
 a peccatis suis. usque dum eieci sunt
 de terra sua. Et dispersi sunt in omni
 terram. Et relictus est gens paucis. Et prin-
 ceps in domo dauid. Quidam ipsorum
 fecerunt quod placeret deo. alii autem
 multa commiserunt peccata. Etzechias
 munuit ciuitatem suam. Et indu-
 xit in medio ipsius aquam. Et fodit
 ferro rupem. Et edificauit ad aquam
 puteum. In diebus ipsius ascendit sen-
 nacherib. Et misit rablachen. Et sustu-
 lit manum suam contra illos. Et ex-
 nilit manum suam in syon. Et superbus
 factus est potentia sua. Tibi nota sunt
 corda. Et manus ipsorum. Et doluerunt
 quasi parturientes mulieres. Et in-
 uocauerunt deum misericordem. Et pa-
 tentes manus extulerunt ad celum.
 Et scis dominus deus audiuit uocem ipsorum.
 Non est commemoratus peccatorum illorum.
 neque dedit illos in manus suas. sed
 purgauit illos in manu elix. Et phe-
 te. subiecit castra assyriorum. Et co-
 terruit illos angelus dei. Non fecit
 exechias quod placuit deo. Et forti-
 ter uixit in uia dauid patris sui. qui
 mandauit illi isaias. isaias propheta
 magnus. Et fidelis in conspectu dei.
 In diebus ipsius retro rediit sol. Et
 addidit regi uita. spiritu magno uidit
 ultima. Obsecratus est legentes in
 syon usque in sempiternum. Et ostendi-
 tumna. Et abscondita ante quam ueni-

rent. Memoria ioseph in compositio-
 ne odoris facti. opus pigmentariu.
 In omni ore quasi mel indolcabitur
 ei memoria. Et ut nuda in conui-
 uio uini. ipsi est directum diuinitus
 in penitentia agentis. Et tulit ab ho-
 minibus impietates. Et gubernauit
 ad deum cor ipsius. Et in diebus peccato-
 rum corroborauit pietatem. Preter
 dauid exechiam. Et iosiam. omnes
 peccatum commiserunt. nam reli-
 quunt regem potentes reges iude-
 et contempserunt timorem dei. De-
 derunt enim regnum suum aliis. Et glori-
 am suam alia egerunt. Incenderunt electa
 scilicet ciuitatem. Et desertas fecerunt
 uias ipsius in manu hieremie. Non
 male tractauerunt illum quia uen-
 tre matris consecratus est propheta. eu-
 tere euertere. Et perdere. Et iterum edi-
 ficare. Et renouare. Etzechiel qui uidit
 conspectum glorie. quam ostendit illi
 in curru cherubim. Nam commemo-
 ratus est in uincorum in simbre. bene-
 ficere illis. qui ostenderunt rectas
 uias. Et duodecim prophetarum ossa
 pullulant de loco suo. nam rogauerunt
 iacob. Et reny redimerunt se
 in fide uirtutis. Quomodo amplifi-
 care zoroabel. nam. Et ipse quasi sig-
 num in dextera manu israel. Et ie-
 sum. iosedech qui in diebus suis edi-
 ficauerunt domum. Et exaltauerunt
 templum sancto domino paratum in gloria
 sempiterna. Et nemias in memo-
 ria multi temporis. qui erexit no-
 bis muros euersos. Et stare fecit por-
 tas. Et seras. qui erexit domos suas.

xviii

xx

Nemo natus est unquam qualis enoch.
 nam et ipse receptus est atri. Et ioseph
 natus est homo princeps fratrum.
 firmamentum gentis. rector fratrum.
 stabilimentum populi. et ossa ipsius
 visitata sunt. et post mortem propheta
 uerunt. Seth. et scilicet in omni gloria
 adepti sunt. et super omnem animam
 in originem adam. Symon. omne fi
 lius sacerdos magnus. qui uirtute sua
 suffulit dominum. et in diebus suis cor
 roborauit. Et in ipsi etiam altitudo ab
 ipso fundata est. duplex edificatio extel
 si parietes templi. In diebus ipsius re
 manuerunt putei aquarum. et qui
 mare adimpleri sunt supra modum.
 Qui curuauit gentem suam. et libe
 rante eam aperuit. qui preualuit am
 plificare ciuitatem. qui adeptus est gloriam
 in conuersationem gentis. et ingres
 sum domus. et atri. Amplificatus est
 quasi stella matutina in medio nebu
 le. et quasi luna plena in diebus suis lu
 cet. et quasi sol resurgens nebula glie.
 et quasi flos rosarum in diebus ueris.
 Quasi lybia que sunt in transitu aq.
 et quasi rhus redolens in diebus estatis.
 Quasi ignis effulgens. et tuis ardens
 in igne. Quasi uas auri solidum. orna
 tum omni lapide pretioso. Quasi oliua
 pullulans. et gyrus in altitudinem se
 tollens. in accipiendo ipsum stolam
 glie. ut uestiret eum. consummatio
 nem uirtutis. in ascensu altaris sci.
 gloriam dedit scilicet amicum. In ac
 cipiendo autem partes de manu sacerdo
 tum. et ipse stans iuxta aram circa
 illum. Corona fratrum quasi planta

no cedi in monte libano. sic cir
 ca illum steterunt quasi rami pal
 me. et omnes filii aaron in gloria.
 Oblationem domini in manibus ipsorum.
 coram synagoga israel. Et consumma
 tionem fungens in aram. amplifi
 care oblationem extelisi regis. Por
 rexit manum suam in libanone
 et libauit de sanguine uicie. effudit
 in fundamenta altaris odorem di
 uinum extelso principi. Tunc ex
 clamauerunt filii aaron. in tubis p
 ductilibus sonauerunt. et audiam
 fecerunt magnam uocem in me
 moriam coram domino. Tunc omnis
 populus simul peruenit. et ce
 ciderunt in faciem super terram ado
 rare dominum suum. et dare preces do
 omnipotenti extelso. et amplifica
 uerunt psallentes in uocibus suis.
 et in magna domo auctus est bonum
 suauitate plenus. et rogauit ipse
 dominum extelsum in pace. usque diem
 perfectus est honor domini. et munus
 suum profecerunt. Tunc descendens
 extulit manus suas. in omnem
 congregationem filiorum israel. dare
 gloriam de labis suis. et in nomine
 ipsius gloriari. Et iterum orationem
 suam. uolens ostendere uirtutem
 di. Et plus orauit dominum omnium.
 qui magna fecit in omni terra. qui
 auctus dies nostros a uentre matris
 nostre. et fecit nobiscum secundum suam
 misericordiam. Det nobis iocunditatem cor
 dis. et fieri pacem in diebus nostris in
 israel. per dies sempiternos. credere israel
 nobiscum esse misericordiam dei ut liberet

uos indies: suis. **D**uas gentes odit
 anima mea: tertia autem non est: **g**ens
 quam oderim. **Q**ui sedent in mon-
 te sen: et philistin: et stultus ipse qui
 habitat in sicinis. **D**octrinam sapien-
 ne: et discipline scripsi in corde isto:
Hiesus filius sirach: hierosolima: qui
 renouauit sapientiam de corde suo.
Seruus qui misis uersatur bonis:
 qui ponit illa in corde suo sapiens erit
 semper. **S**i enim hec fecerit ad omnia
 ualebit: quia lux di uestigium ei est.
Confitebor tibi dñe rex: et conlauda-
 bo te dñm saluatorem meum. **C**onfite-
 bor nomini tuo quia adiutor: et pro-
 tector factus es michi: et liberaisti cor-
 pus meum a perditione. **N**aqueo lingue
 inique: et alabus operantibus mendaci-
 um. **E**t in conspectu uastantium fac-
 tus es michi adiutor: et liberaisti me
 secundum multitudinem misericordie nominis
 tui. **R**ugientibus paratis adestam:
 de manibus querentium animam meam:
 et de portis tribulationum que circum-
 dederunt me. **A**ppressura flammæ que
 circumdedit me: et in medio ignis
 non sum estuatus. **D**e altitudine uen-
 tris inferi: et a lingua conquinata
 et a uerbo mendacii: a rege iniquo
 et lingua iniusta. **L**audabit usque
 ad mortem anima mea dñm: et ui-
 ta mea ad propinquans erit in infer-
 no deorsum. **C**ircumdederunt me
 undique: et non erat qui adiuuaret.
Respiciens enim ad adiutorium
 hominum: et non erat: memoratus
 sum misericordie tue dñe: et operacionis tue
 que a seculo est: quam erues sustinente

te: et liberaas eos de manu gentium:
 et exaltasti super terram habitationem meam:
 et pro morte defluenti deprecatus sum.
Inuocam dñm patrem dñi mei: ut non
 derelinquat me in die tribulationis
 mee: et in tempore furborum sine ad-
 torio. **L**audabo nomen tuum ad fiduciam:
 et conlaudabo illud in confessione: ex-
 audita est oratio mea. **L**iberaasti me de
 perditione: et eripisti me de tempe-
 stu iniquo. **P**ropterea confitebor: et lau-
 dem dicam tibi: et benedicam nome-
 n dñi: cum adhuc iuuenior sum: prius
 quam errarem quæsiui sapientiam pa-
 lam in oratione mea: ante tempus po-
 stulabam pillam: et usque in nouissimis
 inquiram eam: et floret tamquam
 precox uua letatum est cor meum in ea.
Ambulauit pes meus iter rectum:
 a iuuentute mea inuestigabam eam:
 inclinaui modice aurem meam: et ex-
 cepi illam. **M**ultam inueni in me ipso
 sapientiam multum profeci in ea: da-
 ris michi sapientiam: dabo gloriam
 consiliatus sum enim ut facerem illam:
 et elatus sum bonum: et non confun-
 dor: conluctata est anima mea in illam:
 et infatigando illam confirmatus sum.
Manus meas: extendi in altum: et
 in insipientia ei luxit anima mea.
Direxi ad illam: et in agnitione inue-
 ni eam. **P**ossedi cum ipsis cor ab ini-
 no: propter hoc non relinquitur. **V**enter
 meus conturbatus est querendo illam:
 propterea possidebo bonam possessionem.
Dedit enim michi dñs linguam mer-
 cedem meam: et in ipsa laudabo eum.
Ad propterea ad me indocti: et congregate

uos in domum discipline. Quod adhuc
 redardatis. et quid adhuc dicitis in
 his. anime ure simunt uehementer.
 Aperui os meum et loquutus sum.
 conuicte uobis sine argento. Et collu
 ur in subicte subiugo. et suscipiat ani
 ma ura disciplinam. in proximo e em
 inuenire eam. Videte oculis uris qm
 modice laborauit. et inueni michi nul
 tam requiem. Adsumite disciplinam
 multo numero argenti. et copiosum
 aurum possidete eam. Letetur anima
 ura in uia ei. et non confundemur in
 laude ipsius. Operatum opus urum an
 te tempus. et dabit uobis mercedem
 uram in tempore suo. Et declinavit sa
 lom non genua sua in conspectu totius
 ecclesie isrl. et aperuit manus suas ad ce
 lum. et dixit. dne ds isrl. non e tibi si
 milis ds in celo sursum neq; in terra de
 orsum. quia custodis testamentum tu
 um. et misericordiam tuam pueris tuis.
 euntib; in conspectu tuo in toto corde.
 seruans puero tuo dauid que locutus
 es illi. et loquutus es in ore tuo. et uniu
 ersa tua supplesti. quasi dies uite. Et nunc
 dne ds isrl. custodi puero tuo dauid pa
 tri meo. que loquutus es illi dicens.
 non de erit tibi ut a facie mea sedens
 in thono isrl. uerum si custodierint
 filii tui legem meam. et in preceptis
 meis ambulent sicut ambulauerunt
 in conspectu meo fideles. Et inuit
 dne ds isrl. creditum e uerbum quod
 locutus es puero tuo dauid. qm si ue
 re habitauit ds cum hominib; in terra.
 si celum celi non sufficit uerum domum
 quam edificauit. Et respicias adoratio

nem pueri tui. et precationem dne
 exaudias. plationem orationis q
 puer tuus orat coram te. ut sunt ocu
 li tua super domum hanc die ac noc
 te. in locum quem dixisti inuocari no
 men tuum. et exaudias orationem
 quam puer tuus orat in hunc locum.
 et exaudias precationem pueri tu
 i. et populi tui isrl. si orauerint in loco
 isto. et exaudias et propitius sis si
 peccauerit uir iuxta te. **Explicit**
liber hiesai. filii sunth habet uer
sus. 23. m. ccc. deo gra. Amen.
Signa em agnoscitur sapientia et
 sensus et scientia et doctrina in uerb
 ueritatis. et firmiter in opibus
 iusticie. Non contra dicas uerbo ue
 ritatis nullomodo. et demendatio in
 eruditionis tue confundere. Non
 confunderis confiteri peccata tua.
 et ne subicias te homini peccata. glo
 li resistere contra faciem potentis. si
 corruis contra uentum fluuii. Pro u
 sticia agomzare panina tua. et usq;
 ad morte certa puusticia. et ds expug
 nant. pte inimicos tuos. Noli tui
 tus esse in lingua tua. et in uultu et
 remisus in opibus tuis. Noli ee sic leo
 in domo tua euertens domesticos
 tuos. et obprimens subiectus tibi. et
 sit porrecta manus tua ad accipiendu
 et addandum collectam. **Et ante lege**

+